

ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ
เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
วันเพ็ญ อุ่นรัมย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ตุลาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ
เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
วันเพ็ญ อุ่นรัมย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ตุลาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าอิสระของนางวันเพ็ญ อุ่นรัมย์ แล้วเห็นควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....
(รศ.สมนึก ภัททิยธนี)

ประธานกรรมการ
(อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

.....
(อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงษ์)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ)

.....
(อาจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์)

กรรมการ
(อาจารย์บัณฑิตศึกษาภายนอกภาควิชา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ.ดร.ประวิต เอราวรรณ์)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ.เทียนศักดิ์ เมฆพรรณโอภาส)
ผู้รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่...๒๑...เดือน...๓.๑..... พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์สมนึก ภัททิยธนี ประธานกรรมการสอบ อาจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ กรรมการสอบ ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือและตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็น อย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน และอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ คำแนะนำ และประสบการณ์อันมีค่า แก่ผู้ศึกษาค้นคว้า

ขอขอบคุณ อาจารย์ยรรยง ผิวอ่อน ศึกษาพิเศษชำนาญการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2 อาจารย์บัญญัติ โอบุรัมย์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 อาจารย์อดิศักดิ์ ก่อแก้ว ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านสะโน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบคุณ อาจารย์สุริยัน พูนชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวจัว (แท่นศิลา) อาจารย์ สมานชัย ผิวบาง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนนวน อาจารย์จิตรรา มีแก้ว อาจารย์ชลลดา พิศงาม อาจารย์ชาญณรงค์ พรหมหงษ์ คณะครูโรงเรียนบ้านนนวนทุกท่าน ที่ได้อนุเคราะห์ ให้การ สนับสนุน ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลและขอใจนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดโรงเรียนบ้านนนวนทุกคน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดามารดาบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วันเพ็ญ อุ่นรัมย์

ชื่อเรื่อง	ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นางวันเพ็ญ อุ่นรัมย์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงษ์
ปริญญา	กศ.ม. สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2556

บทคัดย่อ

การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และความสำเร็จของกลุ่ม คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มโดยการแลกเปลี่ยนความคิด การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 (2) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาหวาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน จาก 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ มี 3 ชนิด ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.77 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.36 ถึง 0.78 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.10/80.11
2. ดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.6013 คิดเป็น ร้อยละ 60.13
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรม

การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

โดยสรุป แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้แล้วเกิดประสิทธิผลในการแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างมีความสุข ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเห็นสมควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำการจัดกิจกรรมรูปแบบนี้ไปใช้กับเนื้อหาอื่นของ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ต่อไป

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	7
การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD	12
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	20
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	28
ดัชนีประสิทธิผล	30
ความพึงพอใจ	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
งานวิจัยในประเทศ	44
งานวิจัยต่างประเทศ	46
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
วิธีการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	49
รูปแบบของการศึกษาค้นคว้า	56
ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า	57
ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63

บทที่	หน้า
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5	64
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ด้วยแผนการจัด การเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรม การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	66
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วย แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้ กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	67
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	68
สรุปผล	68
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	79
ภาคผนวก ข แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	93
ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	96
ภาคผนวก ง แบบทดสอบ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับจุดประสงค์ ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก	101
ภาคผนวก จ แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมส่งเสริม วัฒนธรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	104

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญต่อแบบวัดความพึงพอใจ ของนักเรียน	106
ภาคผนวก ช คำอำนาจจำแนก (B) และความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ	108
ภาคผนวก ซ หนังสือขอความอนุเคราะห์	110
ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า	115

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การจัดกลุ่มเรียงอันดับคะแนนสูงสุดไปหาต่ำสุด	17
2	เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความพึงพอใจ	44
3	สาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	49
4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่อง ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ประจำบทที่ 5 เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	51
5	จำนวนข้อสอบที่ต้องการให้สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	54
6	แบบแผนการทดลองแบบThe Single Group Pre –test Post – test	57
7	กำหนดวัน เวลา และกิจกรรมการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง	58
8	การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมกลุ่มของ แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรม การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	64
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนเฉลี่ยมาตรฐาน และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂) ของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรม การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	65
10	ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5	66
11	ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัด กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	66
12	ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัด กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	67

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 ขั้นตอนการนำมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาสู่การจัดการเรียนรู้ 25

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์
สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลก
ได้อย่างสันติ การรักความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมช่วยให้ผู้เรียน
มีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม
การปรับตัวตามสภาพแวดล้อมการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลง
ตามยุคสมัยกาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่นมีความอดทนอดกลั้น
ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดี
ของประเทศชาติ และสังคมโลกรวมทั้งสามารถวิเคราะห์สภาพทางสังคมวัฒนธรรม และความเป็นอยู่
ระหว่างสังคมไทยกับสังคมอื่นในโลก เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน นอกจากนี้ยังจะต้องเรียนรู้
และแสวงหาประสบการณ์ทางด้านระบบการเมืองการปกครองประเทศต่างๆ ในโลก โดยเฉพาะ
การเมืองการปกครองของประเทศไทย และเข้าใจรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครอง
ประเทศ เพื่อจะได้ปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย มีส่วนร่วมต่อสังคมอย่างมีเหตุผล
และมีความสุขตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 2)

การพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมาทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วเป็นผล
ให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำเนินชีวิตของคนในประเทศโดยเฉพาะคนในสังคมเมืองใหญ่
การพัฒนาประเทศขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ การรับ
วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมไทย ค่านิยม และวิถีชีวิตอันดีงามของสังคมไทย
เยวชนหันไปหลงใหลชื่นชมกับศิลปวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ และความเป็นปึกแผ่น
ของสังคมไทยก่อให้เกิดปัญหาทางวัฒนธรรม นอกจากนี้วัฒนธรรมตะวันตกยังแผ่กระจายเข้ามามี
อิทธิพลในประเทศต่างๆ ในซีกโลกตะวันออกโดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่
ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในทางที่ไม่เหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และ
การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม คือ ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกใน
ครอบครัว และชุมชนไทย เป็นผลให้การเรียนรู้ และการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมในวิถีชีวิตครอบครัว
และชุมชน ถูกกลืนหายไป การไม่เข้าใจความหมายเนื้อหาของขนบธรรมเนียม ประเพณีไทยอย่างถ่องแท้
จึงไม่สามารถเข้าถึงคุณค่าของแบบแผนขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของไทย หรือบางครั้งถูกมองว่า
เป็นเรื่องล้าสมัย จึงส่งผลกระทบต่อค่านิยม และวิถีชีวิตของคนไทยอย่างผิดๆ การใช้ภาษาไทยไม่
ถูกต้องเพราะความนิยมในภาษาต่างประเทศจนเกินไปประกอบกับความไม่เข้าใจ และขาดความซาบซึ้ง
ในอรรถรสทางภาษาเป็นเหตุให้มีการใช้ภาษาไทยอย่างขาดความระมัดระวังจนสูญเสียสุนทรียะทาง
ภาษา และเอกลักษณ์ที่สำคัญของชาติค่านิยมของวัฒนธรรม และจริยธรรมในสังคมไทย ที่ทำให้เกิดความ
เสื่อมเสียต่อคุณภาพชีวิต และสังคม รวมทั้งการไม่เคารพในกฎระเบียบวินัย เสรีภาพของตนเอง และ

ผู้อื่น การแสวงหาปัจจัยทางวัตถุ การตอบสนองความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุดของคนในสังคมทำให้เกิดกิเลสความเห็นแก่ตัวไม่เห็นประโยชน์ส่วนรวมทำให้เสียความสมดุลทั้งในระดับบุคคล และสังคม ชุมชนอ่อนแอและแตกสลาย ไม่สามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างสงบสุขได้จึงทำให้เกิดวิกฤตอย่างรุนแรง การไม่เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทย ทำให้เกิดการดูหมิ่นมองข้ามภูมิปัญญาไทย ขึ้นชมในวัฒนธรรม และเทคโนโลยีของต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลง และรุดหน้าอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2547 : 3-4)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม อารมณ์รักประเพณี และวัฒนธรรมไทย ให้แก่นักเรียนโดยมีเป้าหมายของการส่งเสริมวัฒนธรรม การรักความเป็นไทย การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนยังไม่ได้มาตรฐานที่สังคมคาดหวัง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุ และปัจจัยหลายประการ เช่น หลักสูตรเนื้อหาครูผู้สอน ผู้เรียน ภาพแวดล้อม ผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนเทคนิค และวิธีการสอนของครู และอาจเนื่องมาจากครูทั่วไปมักเข้าใจว่าการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นการสอนที่ง่าย บรรยาย และอธิบายเนื้อหาสาระก็เป็นอันเพียงพอจึงทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว (กรมวิชาการ. 2544 : 207)

รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา โรงเรียนบ้านนานวน อำเภอสนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ นักเรียนบางส่วนขาดการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ความกระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผลค่อนข้างน้อย ขาดการรักการอ่าน การค้นคว้าจากห้องสมุด สื่อทั้งใน และนอกสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการขาดสื่อการเรียนการสอน หรือสื่อการสอนไม่น่าสนใจ เนื้อหาสาระค่อนข้างกว้าง และบางตอนเป็นนามธรรมยากต่อการทำความเข้าใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. 2554 : 60) ดังนั้นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะต้องรู้จักนำวิธีการสอน และเทคนิคการสอนมาจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอน การจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลครูผู้สอนจะต้องรู้จักวิธีการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สมดุลกัน รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพราะเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นวิธีการที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่าง

แท้จริงในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่ม โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นรวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่าสมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้นหากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม (วัฒนาพร ระวังทุกข์. 2545: 174)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีหลายวิธีผู้ศึกษาค้นคว้าเห็นว่าวิธีสอนอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจนำมาทดลองใช้วิธีการสอนแบบกลุ่มร่วมมือกัน (Student Teams-Achievement Division) หรือ STAD เป็นวิธีการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะวิธีนี้สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลมีการปฏิบัติงานเป็นกลุ่มสมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกัน และกันอีกทั้งช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่าย และถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย ช่วยประหยัดเวลาทั้งผู้เรียน และผู้สอน โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) รูปแบบของเทคนิค STAD จะมีการแบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่ม เพื่อทำงานร่วมกันกลุ่มละประมาณ 4-5 คนโดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้เนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้วทำการทดสอบความรู้คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำมาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม ดังนั้นสมาชิกในกลุ่มจึงต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกัน และกันเพื่อความสำเร็จทั้งของตนเอง และความสำเร็จของกลุ่มข้อดีของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD คือช่วยให้ผู้เรียนมีความเอาใจใส่รับผิดชอบต่อตนเอง และกลุ่มร่วมกับสมาชิกคนอื่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนได้ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำได้ฝึก และเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง และทำให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวสนุกสนานกับการเรียน (ทิตินา แคมมณี. 2551 : 25)

การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่เรียนเก่ง นักเรียนที่เรียนปานกลางและนักเรียนที่เรียนอ่อน โดยแต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ตามกิจกรรมต่างๆ ส่งผลดีต่อนักเรียนให้มีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น (Long - term Retention) มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพใช้เหตุผลดีขึ้น และคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณมากขึ้น มีน้ำใจเป็นนักกีฬาใส่ใจในผู้อื่นมากขึ้น เห็นคุณค่าของความแตกต่างความหลากหลายการประสานสัมพันธ์ และการรวมกลุ่มช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น และยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความเครียดความผันแปรต่าง ๆ คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่าสมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้นหากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2551: 8) การจะบรรลุผลดังกล่าวต้องจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายวิธี การเรียนรู้โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ซึ่งจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ผู้เรียนได้รับความรู้จากการลงมือร่วมกัน ปฏิบัติเป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะทางสังคม ผู้เรียนค้นพบความรู้ และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2550 : 124 -127)

วิธีการเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดกลุ่มการทำงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนแรงจูงใจทางการเรียนการเรียนแบบร่วมมือไม่ใช่วิธีการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มรวมกันแบบธรรมดา แต่เป็นการรวมกลุ่มอย่างมีโครงสร้างที่ชัดเจนกล่าวคือสมาชิกแต่ละคนในทีมจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในการเรียนรู้ และสมาชิกทุกคนจะต้องได้รับการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจเพื่อที่จะช่วยเหลือ และเพิ่มพูนการเรียนรู้ของสมาชิกในทีม (สมศักดิ์ ภู่วิตาวรรณ. 2545: 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือมีหลายเทคนิค เช่น เทคนิคการเรียนรู้แบบการประสบความสำเร็จเป็นทีม (STAD) เทคนิคการเรียนรู้แบบการแข่งขันเป็นทีม (TGT) เทคนิคการเรียนรู้แบบวิธีการติดต่อกภาพ (Jigsaw) เทคนิคการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม (GI) เทคนิคการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ร่วมกัน (LT) เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เป็นกลุ่ม (TAI) เทคนิคการเรียนรู้แบบ CO-OP CO-OP เป็นต้น

จากความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและปัญหาที่พบ ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความเชื่อมั่นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ แบบ STAD สามารถช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนนวนสูงชั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD มาสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางพัฒนากระบวนการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดการส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของ แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดการส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดการส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้แผนการจัดการส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ได้แนวทางสำหรับครูในการพัฒนากิจกรรมการสอนใน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และรายวิชาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสนม 2 อำเภอสนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวนนักเรียน 458 คน จากโรงเรียนบ้านนานวน โรงเรียนบ้านตาเพชร โรงเรียนบ้านหัวนา โรงเรียนบ้านหัวจัว โรงเรียนบ้านนายม โรงเรียนบ้านผาแดง โรงเรียนบ้านสร้างแก้ว โรงเรียนบ้านนาดี โรงเรียนแคนครุราษฎร์ส่งเสริม โรงเรียนบ้านโนนจาน โรงเรียนบ้านแคนน้อย โรงเรียนบ้านหนองขุนศรี โรงเรียนบ้านหนองระฆัง โรงเรียนบ้านสะทิด

กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนานวน อำเภอสนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 นักเรียน 30 คน จำนวน 1 ห้อง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่นำมาใช้สร้างเครื่องมือผู้ศึกษาค้นคว้าได้เลือกเนื้อหา หน่วยที่ 5 วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น จากบทเรียนในหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน

3. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ให้คำนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD หมายถึง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางให้นักเรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสำเร็จของทุกคน คือความสำเร็จของกลุ่ม มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นเตรียม ครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 5 คน ตามระดับความสามารถเป็นเด็กเรียนเก่ง 1 คน เด็กเรียนปานกลาง 2 คน เด็กเรียนอ่อน 2 คน

ให้เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน ครูแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่มและบทบาทและหน้าที่ของสมาชิก แจ้างจุดประสงค์การเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันและการฝึกฝนทักษะพื้นฐานจำเป็นสำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม

1.2 ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน จัดกิจกรรมเพื่อสอนเนื้อหาใหม่ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

1.3 ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันทบทวนเนื้อหา โดยนักเรียนแก้อธิบายให้นักเรียน ปานกลางและอ่อนฟัง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมาย จนเกิด ความเข้าใจในเนื้อหา เพื่อเตรียมพร้อมในการทดสอบ

1.4 ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบว่านักเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการทำแบบฝึกหัดเป็นอย่างไร โดยครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบฝึกหัดแต่ละกลุ่มและทำการทดสอบย่อย

1.5 ขั้นสรุปบทเรียนประเมินผลการทำงานกลุ่มในขั้นนี้ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน นักเรียนช่วยกันรวมคะแนนการทดสอบย่อยเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัลหรือติดประกาศชมเชย

2. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ตั้งแต่การวางแผนวิเคราะห์หลักสูตร โครงสร้าง หน่วยการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและการประเมินผล การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนให้ชัดเจน โดยมุ่งหวังให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมและประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ หมายถึง ระดับความสามารถของแผนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นระดับที่บ่งบอกถึงคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากค่าประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) และค่าประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

3.1 80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ คำนวณจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากพฤติกรรมกลุ่มการทำงานกลุ่ม และแบบทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน ซึ่งต้องได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

3.2 80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คำนวณจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อสิ้นสุดการทดลองซึ่งต้องได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

4. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ค่าความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนโดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้น

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความชอบของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และได้นำมาเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
5. ดัชนีประสิทธิผล
6. ความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 132-163)

1.1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

1.2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครอง ในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

1.3 เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย การบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.4 ประวัติศาสตร์ เวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

1.5 ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. คุณภาพผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 4-5) ได้กำหนด คุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แล้วต้องมีความรู้ ความสามารถ ดังนี้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้างมีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัดในการตัดสินใจมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบัน และอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้น และวิธีการเศรษฐกิจพอเพียงรู้ และเข้าใจในแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำ ความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

มีความรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคมประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมือง การปกครอง และสภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นประเทศไทย มีความรู้ และความเข้าใจในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น ปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเอง

มากยิ่งขึ้นสามารถเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออก และตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตการจัดการระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีต สู่ปัจจุบัน

3. หลักในการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมให้มี ประสิทธิภาพ ได้แก่

3.1 จัดการเรียนการสอนที่มีความหมาย โดยเน้นแนวคิดที่สำคัญ ๆ ที่ผู้เรียนสามารถ นำไปใช้ทั้งใน และนอกโรงเรียนได้ เป็นแนวคิดความรู้คงทนยั่งยืนมากกว่าที่จะศึกษาในสิ่งที่เป็นเนื้อหา หรือข้อเท็จจริงที่มากมายกระจัดกระจายแต่ไม่เป็นแก่นสาร ด้วยการจัดกิจกรรมที่มีความหมายต่อ ผู้เรียน และด้วยการประเมินผลที่ทำให้ผู้เรียนต้องใส่ใจในสิ่งที่เรียน เพื่อแสดงให้เห็นว่า เขาได้เรียนรู้ และสามารถทำอะไรได้บ้าง

3.2 จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ ตั้งแต่หลักสูตร หัวเรื่องที่จะเรียนโดยเชื่อมโยง เหตุการณ์ พัฒนาการต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกิดขึ้นในโลกเข้าด้วยกันบูรณาการความรู้ทักษะ ค่านิยม และจริยธรรมลงสู่การปฏิบัติจริง ด้วยการใชแหล่งความรู้ สื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆ และสัมพันธ์ กับวิชาต่าง ๆ

3.3 จัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ค่านิยม จริยธรรม จัดหัวข้อหน่วยการเรียนรู้ที่ สะท้อนค่านิยม จริยธรรม ปทัสถานในสังคม การนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิต ช่วยผู้เรียนให้ได้คิดอย่าง มีวิจารณ์ญาณ ตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ยอมรับและเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน และ รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

3.4 จัดการเรียนการสอนที่ท้าทาย คาดหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งใน ส่วนตน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม ให้ผู้เรียนใช้วิธีการสืบเสาะ จัดการกับเรียนรู้ของตนเอง ใส่ใจ และ เคารพในความคิดของผู้เรียน

3.5 จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ตัดสินใจ สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการตัวเองได้ มีวินัยในตนเองทั้งด้านการเรียน และการดำเนินชีวิตเน้น การจัดกิจกรรมที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตจริง

การสอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้ว่ามีเหตุผลที่สนับสนุนอย่างน้อย 3 ประการ คือ ความเหมาะสมทางด้านปรัชญา

ความเหมาะสมทางด้านจิตวิทยา และความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของวิชาความรู้ สมัยใหม่ กล่าวคือเหตุผลในด้านความเหมาะสมทางด้านปรัชญา เนื่องจากในการจัดการศึกษาภาคบังคับ นั้น เรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จะต้องมีประโยชน์ ทั้งต่อตัวผู้เรียนและสังคมโดย ส่วนรวม และผู้เรียนเองก็ต้องการความแน่ใจว่า สิ่งที่เขาถูกบังคับให้เรียนนั้น จะต้องเกิดประโยชน์แก่ตัว

เขาไม่ทางใด ก็ทางหนึ่ง ดังนั้น การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงมุ่งให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งในการพัฒนาตนเอง และสังคม เหตุผลในด้านความเหมาะสมทางด้านจิตวิทยา รวมทั้งขั้นตอนในกระบวนการการศึกษาค้นคว้าให้แก่ ผู้เรียน ด้วยเหตุผลในด้านความสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของวิชาความรู้สมัยใหม่ ปัจจุบันวิชาต่าง ๆ จะมีการเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกันทำให้เกิดวิชาใหม่ ๆ ขึ้นหลายวิชา เช่น ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ ภูมิศาสตร์การเกษตร ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ ฯลฯ

4. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นอกจากจะใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนของ สถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามมาตรฐานแล้ว ยังใช้เป็นกรอบในการวัด และ ประเมินผล เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการ มีความสามารถ และมีความสำเร็จทางการเรียนใน ระดับใด เพื่อนำผลมาใช้ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในระดับชั้น ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติ รวมทั้งรับการประเมินจากภายนอกด้วย เนื่องจากการเรียนรู้ในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือ ปฏิบัติแสวงหาความรู้ มีการทำโครงการ / โครงการ เป็นผู้ผลิตงาน รวมทั้งมีการทำงานกลุ่ม และ การจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ด้วย ดังนั้น การวัดประเมินผลการเรียนรู้ดังกล่าวจะเน้น การประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment) อันเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่เอื้อ ต่อการค้นหาความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน รวมทั้งสามารถประเมินคุณลักษณะพึงประสงค์ที่เกิดขึ้น แก่ผู้เรียน อันเป็นแนวทางที่พัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ เพื่อบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดการวัด และประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการ ที่หลากหลาย ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้กระบวนการ เรียนรู้ โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ ผสมผสานไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการ ประเมินจะครอบคลุมความรู้ ทักษะ ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรม และผลงาน จากโครงการหรือแฟ้มสะสมงานสะท้อนการสั่งสมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การวัด และ ประเมินผลจะต้องกระทำในหลายบริบท อันได้แก่ ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อประเมินเพื่อน รวมทั้งผู้ปกครอง จะมีส่วนร่วมในการประเมินแสดงความคิดเห็น วิธีการ และ เครื่องมือในการวัดและประเมินผล ในการวัดและประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูล ที่เน้นความสามารถ และคุณลักษณะที่แท้จริงของผู้เรียน จะต้องใช้วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น

4.1 การทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้ ความคิด ความก้าวหน้าใน สาระการเรียนรู้ มีเครื่องวัดหลายแบบ เช่น แบบเลือกตอบ แบบเขียนตอบ บรรยายความแบบเติมคำ สั้นๆ แบบถูกผิด แบบจับคู่ เป็นต้น

4.2 การสังเกต เป็นการประเมินพฤติกรรม อารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ความสัมพันธ์ในระหว่างทำงานกลุ่ม ควบรวมมือในการทำงาน การวางแผน ความอดทนวิธีการแก้ปัญหา ความคล่องแคล่วในการทำงาน การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในระหว่างการเรียนรู้และการทำ กิจกรรมต่าง ๆ การสังเกตนั้นครูผู้สอนสามารถทำได้ตลอดเวลา ซึ่งอาจจะมีการสังเกตอย่างเป็นทางการ

โดยกำหนดเวลา และบุคคลที่จะสังเกต หรือการสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการสังเกตโดยทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะจง โดยครูผู้สอนจัดทำเครื่องมือประกอบการสังเกต โดยการวิเคราะห์ประกอบสิ่งของที่สังเกต กำหนดเกณฑ์ และร่องรอยที่จะใช้เป็นแนวทางในการสังเกตด้วย แล้วจัดทำเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบประเมินค่า (Rating Scale) เป็นต้น

4.3 การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาซักถามพูดคุยเพื่อค้นหาข้อมูลที่ไม่อาจพบเห็นอย่างชัดเจน ในสิ่งที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติในการทำงานโครงการ / โครงการงาน การทำงานกลุ่ม กิจกรรมประจำวัน ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์อาจเป็นตัวผู้เรียนเอง เพื่อร่วมงาน รวมทั้งผู้ปกครอง ของนักเรียนด้วย การสัมภาษณ์อาจทำอย่างเป็นทางการ โดยกำหนดวัน เวลา และเรื่องที่สัมภาษณ์ อย่างแน่นอน และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ เป็นการพูดคุยไม่เฉพาะเจาะจงโดยครูผู้สอน จะต้องตั้งข้อคำถามไว้ล่วงหน้าเพื่อจะได้พูดคุยได้ตรงประเด็น

4.4 การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินการกระทำ การปฏิบัติงานเพื่อประเมิน การสร้างผลงานชิ้นงานให้สำเร็จ การสาธิต การแสดงออกถึงทักษะและความสามารถที่ผู้เรียนให้ปรากฏ ในงานที่ตนสร้างขึ้น การประเมินภาคปฏิบัติจะต้องจัดทำเครื่องประเมินโดยครูผู้สอนจัดทำประเด็น การประเมิน และองค์ประกอบการประเมิน และจัดทำเครื่องประกอบการประเมินด้วย เช่น Scoring Rubric, Rating Scale และ Checklist เป็นต้น

4.5 Scoring Rubric เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบและประเด็นที่จะประเมิน เพื่ออธิบายลักษณะของคุณภาพงาน หรือการกระทำเป็นระดับคุณภาพ หรือปริมาณ หรือระดับ ความสามารถเพื่อเป็นแนวทางในการประเมิน และเป็นข้อมูลสำคัญแก่ครูผู้สอน ผู้ปกครอง หรือ ผู้สนใจอื่น ๆ ได้ทราบว่าผู้เรียนรู้อะไร ทำได้มากเพียงใด มีคุณภาพผลงานเป็นอย่างไร โดยผู้ประเมินอาจจะให้คะแนนเป็นภาพรวม หรือจำแนกองค์ประกอบก็ได้

4.6 การประเมินแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) เป็นการประเมิน ความสามารถในการผลิตงาน การบูรณาการ ความรู้ ประสบการณ์ ความพยายาม ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนที่เกิดจากการสะสม รวบรวมผลงาน การคัดเลือกงาน การสะท้อนความคิดเห็น ต่อผลงาน รวมทั้งการประเมินผลงาน การประเมินแฟ้มสะสมงานจะประเมินการจัดการความคิด สร้างสรรค์ หลักฐานแสดงความรู้ แหล่งการเรียนรู้ ผ่านการสื่อสารการเรียนรู้ที่สำคัญของการเรียนการสอน กลุ่มสังคมศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม คือ หนังสือเรียนและแบบฝึกหัด การเรียนกลุ่มสังคมศึกษา และวัฒนธรรม ต้องมีชีวิตชีวา มีสีสันของการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งใน และนอกห้องเรียน เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนอาจมีตั้งแต่ของง่าย ๆ จำพวกกระดาษ ดินสอ ไปจนถึงอุปกรณ์การสื่อสาร เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์บุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ นอกจากนั้นการให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการลง มือปฏิบัติจริงก็ถือเป็นสื่อแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญด้วย สื่อการเรียนรู้บางอย่างควรให้ผู้เรียนสามารถยืม กลับไปบ้านได้ เพื่อให้นำไปศึกษาร่วมกันกับคนในครอบครัว โดยถือว่าสมาชิกในครอบครัวก็เป็นแหล่ง การเรียนรู้อีกแหล่งหนึ่ง

สรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่รวมศาสตร์ต่าง ๆ ในสาขาสังคมศึกษาไว้ด้วยกัน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญ

งอกงาม ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ ด้านเจตคติ และค่านิยมที่จะสามารถนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจได้อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และการมีส่วนร่วมในสังคม ตลอดจนการนำความรู้ทางจริยธรรม หลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาตนเอง และสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ศึกษาได้เลือกสาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามมาตรฐานการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนการสอนเน้นการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD

การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

รูปแบบต่าง ๆ ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Model of Cooperative Learning)

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2551 : 130) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. เทคนิคการเรียนรู้แบบการแข่งขันเป็นทีม (TGT)
2. เทคนิคการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จเป็นทีม (STAD)
3. เทคนิคการเรียนรู้แบบต่อภาพ (Jigsaw)
4. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เป็นกลุ่ม (TAI)
5. เทคนิคการเรียนรู้แบบการสืบสวนสอบสวนเป็นกลุ่ม (GI)
6. เทคนิคการเรียนรู้แบบเรียนรู้ร่วมกัน (LT)
7. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมกันคิด (NHT)
8. เทคนิคการเรียนรู้แบบ Co-op Co-op

จากรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีหลายรูปแบบ ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจในรูปแบบการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD มีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “Student Teams – Achievement Division” หรือเรียกชื่อย่อว่า “STAD” เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

1. ความหมายของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD

สลาวิน (Slavin. 1995 : 319-320) สรุปว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD เป็นการจัดสมาชิกกลุ่มละ 4-5 คน แบบคณะกรรมการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพศ โดยครูจะทำการเสนอบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นก่อนแล้วให้แต่ละกลุ่มทำงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน เมื่อสมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำแบบฝึกหัด และทบทวนบทเรียนจบแล้ว ครูจะให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบประมาณ 15-20 นาที คะแนนที่ได้จากการทดสอบจะถูกแปลง เป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม ซึ่งการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD สามารถนำไปใช้ได้กับทุกวิชาตั้งแต่คณิตศาสตร์ไปจนถึง ภาษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และทั้งยังใช้ได้กับชั้นเกรด 2 จนถึงชั้นวิทยาลัยหรืออุดมศึกษา อย่างไรก็ตามวิธีเรียนแบบร่วมมือนี้จะเหมาะสมมากที่สุดกับวิชาประเภทที่มีจุดประสงค์ที่ระบุเอาไว้อย่างชัดเจน เช่น การคำนวณ และการประยุกต์ในวิชาคณิตศาสตร์ การใช้ภาษา กลศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การเขียน แผนที่ และแนวคิดทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 170) สรุปว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD เป็นการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่งที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันกลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ใน เนื้อหาสาระ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม แล้วทำการทดสอบความรู้ คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละ คนเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น

ทศนา แคมมณี (2553 : 266-267) สรุปว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD หมายถึง การจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มโดยละความสามารถ (เก่ง ปานกลาง อ่อน) กลุ่มละ 4 คน เพื่อ ศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกัน เนื้อหาสาระนั้นอาจมีหลายตอน ซึ่งผู้เรียนอาจต้องทำแบบทดสอบในแต่ละ ตอน และเก็บคะแนนของตนไว้และมีการทำแบบทดสอบครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นการทดสอบรวบยอด และ นำคะแนนของตนไปหาคะแนนพัฒนาการ (Improvement Score) หลังจากนั้นนำคะแนนพัฒนาการ ของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุด กลุ่มนั้นได้รางวัล

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 26) สรุปว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีระดับสติปัญญา และความสามารถแตกต่างกัน มาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 4-5 คน โดยครูเป็นผู้กำหนดบทเรียน และงานของกลุ่ม ครูเป็นผู้เสนอบทเรียนให้กับนักเรียนทั้งชั้น แล้วให้กลุ่มทำงานตามที่ครูกำหนด นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน คนที่เรียนเก่งช่วยเหลือเพื่อน ๆ เวลาสอบทุกคนต่างทำข้อสอบของตนแล้วครูนำคะแนนของ สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มมาคิดเป็นคะแนนของกลุ่ม และจัดลำดับของคะแนนทุกกลุ่ม แล้วปิดประกาศ ให้ทุกคนทราบ

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD หมายถึง การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีระดับสติปัญญา และความสามารถแตกต่างกันมาทำงานร่วมกันเป็น กลุ่มกลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วยเด็กเรียนเก่ง 1 คน เด็กเรียนปานกลาง 2 คน และเด็กเรียน อ่อน 1 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ สมาชิกกลุ่มจะต้องมี การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกัน และกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม แล้วทำการทดสอบ ความรู้ คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม กลุ่มจะ ได้รับรางวัลเมื่อคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ขั้นตอนการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD

สลาวิน (Slavin. 1995 : 71-96) แห่งมหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ (John Hopkins University) เป็นผู้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการจัดการ เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือที่ง่ายที่สุด และเป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมสำหรับครูที่จะนำไปจัดการเรียน การสอน ตามแนวการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Approach) ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่ม ร่วมมือรูปแบบ STAD มี 5 ขั้นตอนดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 การนำเสนอบทเรียน (Class Presentation) เป็นการแนะนำบทเรียนเบื้องต้น โดยครูเป็นผู้นำเสนอสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนด้วยวิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้แก่ การบรรยาย สาธิต อธิบาย และแสดงเหตุผล ใช้คำถาม ทดลอง อุปนัย เป็นต้น และใช้สื่อการเรียนการสอน ที่กระตุ้นให้เด็กอยากที่จะเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะต้องตั้งใจเรียนในระหว่างที่ครูนำเสนอ เพราะว่าจะเป็นการช่วยให้นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบประจำเนื้อหาได้อย่างดี และส่งผลต่อคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มด้วย

ขั้นที่ 2 การทำงานเป็นทีม (Teams) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียนประมาณ 4-5 คน ที่มีความสามารถทางวิชาการแตกต่างกัน มีเพศต่างกัน โดยหลังจากที่ครูนำเสนอบทเรียนแล้ว แต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรม หรือได้เรียนรู้จากสื่อต่างๆ สมาชิกภายในกลุ่มต้องช่วยกันอภิปราย ตรวจสอบหรือเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม มีการเปรียบเทียบ และตรวจทานคำตอบร่วมกัน และเมื่อแน่ใจว่าทุกกลุ่มมีความเข้าใจในบทเรียนแล้ว ก็จะได้รับทดสอบประจำเนื้อหาโดยนักเรียนแต่ละคนต่างคนต่างทำไม่อนุญาตให้ปรึกษาหรือซักถามกัน

ขั้นที่ 3 การทดสอบย่อย (Quizzes) หลังจากที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูก็ทำการทดสอบย่อย โดยให้นักเรียนต่างคนต่างทำแบบทดสอบเพื่อเป็นการประเมินความรู้ที่นักเรียนได้เรียนมา วิธีการนี้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง

ขั้นที่ 4 คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน (Individual Improvement Score) คะแนนพัฒนาการของนักเรียน จะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนทำงานหนักมากขึ้น ในการทดสอบแต่ละครั้ง ครูจะมีคะแนนฐาน (Base Score) และคะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนหาได้จากความแตกต่างระหว่างคะแนนฐาน (คะแนนเฉลี่ยในการทดสอบย่อยที่ผ่านมาจนมาใช้ (STAD) กับคะแนนที่นักเรียนสอบได้จากการเรียนรู้แบบร่วมมือ (STAD) ส่วนคะแนนของกลุ่ม (Team Score) หาได้จากการหาคะแนนเฉลี่ยโดยการรวมคะแนนพัฒนาการของนักเรียนทุกคนในกลุ่มแล้วหารด้วยจำนวนสมาชิกในกลุ่มแต่ละคน ดังรายละเอียดดังนี้

1. การหาคะแนนฐานของนักเรียน คะแนนฐานของนักเรียน ได้มาจากคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ในภาคเรียนที่ผ่านมาหรือปีการศึกษาที่ผ่านมา ซึ่งต้องทำการเฉลี่ยคะแนนของทั้งปี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เด็กหญิงรักเรียน สอบวิชาคณิตศาสตร์ เมื่อปีที่ผ่านมา 2 ภาคเรียน ได้คะแนนดังนี้

คะแนนภาคเรียนที่ 1 ได้ 74 คะแนน

คะแนนภาคเรียนที่ 2 ได้ 80 คะแนน

รวมได้ 154 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย คือ $154/2 = 77$ คะแนน

คะแนนฐานของเด็กหญิงรักเรียน คือ 77

คะแนนฐานจะเปลี่ยนไปทุกครั้งเมื่อมีการทดสอบประจำเนื้อหา โดยให้นำคะแนนที่สอบได้ครั้งที่แล้วเป็นคะแนนฐานครั้งต่อไป

2. การคิดคะแนนความก้าวหน้าของแต่ละคนของทีมคะแนนความก้าวหน้าของสมาชิกแต่ละคนในทีม คิดคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบประจำเนื้อหาย่อยของนักเรียน ห่างจากคะแนนฐานมากน้อยเพียงใดซึ่งมีเกณฑ์การคิดคะแนนความก้าวหน้า ดังนี้

2.1 ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนฐานมากกว่า 10 คะแนน จะได้คะแนนความก้าวหน้าเท่ากับ 0 คะแนน

2.2 ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนฐานอยู่ระหว่าง 1-10 คะแนน จะได้คะแนนความก้าวหน้า เท่ากับ 10 คะแนน

2.3 ได้คะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าคะแนนฐาน 1-10 คะแนน จะได้คะแนนความก้าวหน้า เท่ากับ 20 คะแนน

2.4 ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนฐาน มากกว่า 10 คะแนน จะได้คะแนนความก้าวหน้า เท่ากับ 30 คะแนน

ขั้นที่ 5 การรับรองผลงานของกลุ่ม (Team Recognition) เป็นการประกาศคะแนนกลุ่มให้แต่ละกลุ่มทราบ พร้อมกับให้คำชมเชย หรือให้ประกาศนียบัตร หรือให้รางวัลกับกลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุด และครูควรชี้แจงกับนักเรียนว่า คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน มีความสำคัญเท่าเทียมกับคะแนนที่นักเรียนแต่ละคนได้รับจากการทดสอบ สำหรับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม	ระดับ
25 – 30	ยอดเยี่ยม
20 – 24	เก่งมาก
15 – 19	เก่ง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 37-38) สรุปว่า การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD เป็นเทคนิคการเรียนรู้ที่พัฒนาเพิ่มเติมจากเทคนิค TGT แต่จะใช้ทดสอบรายบุคคลแทนการแข่งขัน มีขั้นตอนกิจกรรมดังนี้

1. ครูนำเสนอประเด็นหรือเนื้อหาใหม่ โดยอาจนำเสนอด้วยสื่อที่น่าสนใจใช้การสอนโดยตรงหรือตั้งประเด็นให้ผู้เรียนอภิปราย

2. จัดผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4- 5 คน ให้สมาชิกมีความสามารถคละกัน มีทั้งความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ

3. แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาบทวนเนื้อหาที่ครูนำเสนอจนเข้าใจ

4. ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบ (Quiz) เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน

5. ตรวจสอบคำตอบของผู้เรียน นำคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม

6. กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุด (ในกรณีแต่ละกลุ่มมีสมาชิกไม่เท่ากันให้ใช้คะแนนเฉลี่ยแทนคะแนนรวม) จะได้รับคำชมเชย โดยอาจติดประกาศไว้ที่บอร์ด หรือป้ายนิเทศของห้องเรียน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 172-174) สรุปว่า การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD มีขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นเตรียมเนื้อหา** ประกอบด้วย
 - 1.1 การจัดเตรียมเนื้อหาสาระ ผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาสาระหรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เป็นเนื้อหาใหม่โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้ ในความรู้ ใบงาน เป็นต้น
 - 1.2 การจัดเตรียมแบบทดสอบย่อย เช่น ข้อทดสอบ กระจายคำตอบ เกณฑ์การให้คะแนน เป็นต้น
2. **ขั้นจัดทีม** ผู้สอนจัดทีมผู้เรียนโดยให้คละกันทั้งเพศและความสามารถ ทีมละประมาณ 4-5 คน เช่น ทีมที่มีสมาชิก 4 คน อาจประกอบด้วย เป็นคนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 1 คน เป็นต้น
3. **ขั้นเรียนรู้** ประกอบด้วย
 - 3.1 ผู้สอนแนะนำวิธีการเรียนรู้
 - 3.2 ทีมวางแผนการเรียนรู้ โดยแบ่งภาระหน้าที่กัน เช่น ผู้อ่าน ผู้หาคำตอบ ผู้สนับสนุน ผู้จัดบันทึก ผู้ประเมินผล เป็นต้น
 - 3.3 สมาชิกในแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหา และทำกิจกรรมตามใบงานที่ผู้สอนกำหนด ซึ่งการเรียนรู้โดยวิธีนี้เน้นการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันภายในทีม
 - 3.4 ผู้เรียนหรือสมาชิกแต่ละกลุ่มประเมินเพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา
4. **ขั้นทดสอบ**
 - 4.1 ผู้เรียนแต่ละคนทำการทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ที่ได้เรียนรู้จากข้อทดสอบของผู้สอน
 - 4.2 ผู้สอนและผู้เรียนอาจร่วมกันตรวจผลการทดสอบของสมาชิกแต่ละคน
 - 4.3 ทีมจัดทำคะแนนการพัฒนาของสมาชิกแต่ละคนและคะแนนการพัฒนาของกลุ่ม
 - 4.4 ให้แต่ละทีมนำคะแนนการพัฒนาของทีมไปเทียบกับเกณฑ์ เพื่อหาระดับคุณภาพ
5. **ขั้นการรับรองผลงานและเผยแพร่ชื่อเสียงของทีม** เป็นการประกาศผลงานของทีมว่าแต่ละทีมอยู่ในระดับคุณภาพใด รับรองยกย่อง ชมเชย ทีมที่มีคะแนนการพัฒนาสูงในรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น ปิดประกาศ ให้อาจารย์ ลงจดหมายข่าว ประกาศเสียงตามสาย เป็นต้น

ทิตินา แคมมณี (2553 : 266-267) สรุปว่า การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD มีขั้นตอนดังนี้

 1. จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถ (เก่ง – กลาง – อ่อน) กลุ่มละ 4 คน เราเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา (Home Group)
 2. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับเนื้อหาสาระ และศึกษาเนื้อหาสาระนั้นร่วมกัน เนื้อหาสาระนั้นอาจมีหลายตอน ซึ่งผู้เรียนอาจต้องทำแบบทดสอบในแต่ละตอน และเก็บคะแนนของตนไว้
 3. ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นการทดสอบรวบยอดและนำคะแนนของตนไปหาคะแนนพัฒนาการ (Improvement Score) ซึ่งหาได้ดังนี้

คะแนนพื้นฐาน : ได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบย่อยหลายครั้งที่ผู้เรียนแต่ละคนทำได้

คะแนนที่ได้ : ได้จากการนำคะแนนทดสอบครั้งสุดท้ายลบคะแนนพื้นฐาน
คะแนนพัฒนาการ : ถ้าคะแนนที่ได้คือ

- 11 ขึ้นไป คะแนนพัฒนาการ = 0
- 1 ถึง -10 คะแนนพัฒนาการ = 10
- +1 ถึง 10 คะแนนพัฒนาการ = 20
- +11 ขึ้นไป คะแนนพัฒนาการ = 30

4. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา นำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุด กลุ่มนั้นได้รางวัล

สรุปได้ว่า มีนักการศึกษาได้กำหนดขั้นตอนของ การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD ไว้อย่างหลากหลาย และแตกต่างกันไปและในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ยึดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือรูปแบบ STAD ของสลาวิน มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การจัดการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. หลักการจัดกลุ่มผู้เรียน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 55) ได้สรุปว่า การจัดกลุ่มผู้เรียนมีหลักการคือ ผู้สอนจะต้องศึกษาคะแนนสอบวิชาใดวิชาหนึ่งของนักเรียนแล้วเรียงอันดับที่จากคนที่มีความสูงที่สุดไปหาคนที่มีความต่ำสุด แล้วจัดให้แต่ละกลุ่มมีคนเก่ง ปานกลาง และอ่อนคละกันทุกกลุ่มในแต่ละกลุ่มควรมีทั้งเพศชาย และหญิงคละกันด้วย และกลุ่มที่มีขนาดพอเหมาะ คือ กลุ่มที่มีสมาชิก 4 คน ดังตัวอย่างในห้องเรียนที่มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 25 คน ให้เรียงอันดับคะแนนจากคนที่ได้คะแนนสูงที่สุดไปหาต่ำสุดตามลำดับแล้วจัดกลุ่มตามอันดับที่ ดังตาราง 1

ตาราง 1 การจัดกลุ่มเรียงอันดับคะแนนสูงที่สุดไปหาต่ำสุด

ระดับความสามารถ	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5	กลุ่ม 6
เก่ง	1	2	3	4	5	6
ปานกลาง	12	11	10	9	8	7
ปานกลาง	13	14	15	16	17	18
อ่อน	24	23	22	21	20	19
อ่อน	25					

สรุปว่า การแบ่งกลุ่มแบบนี้จะเห็นได้ว่าทุกกลุ่มจะมีนักเรียนคละ เก่ง ปานกลาง อ่อนเหมือนกัน การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือนี้จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข โดยนักเรียนทุกคน

ในกลุ่มจะมีความสบายใจในการพูดคุย ชักถามกัน การให้ความรู้แก่กัน คนเก่งจะเกิดความภาคภูมิใจในการให้ความรู้แก่คนปานกลาง และคนอ่อน ซึ่งการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้คนปานกลาง และคนอ่อน ทำคะแนนได้สูงขึ้น และมีความสุขในการเรียนรู้

4. ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 175) ได้ให้ข้อสังเกต ข้อดีข้อเสีย และข้อจำกัดของการจัดการเรียนการสอนตามวิธี STAD ไว้ดังนี้

ข้อดีและข้อจำกัดของการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD มีดังนี้

ข้อดี

1. ผู้เรียนมีความเอาใจใส่รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง
5. ผู้เรียนมีความตื่นเต้น สนุกสนานกับการเรียนรู้

ข้อจำกัด

1. ถ้าผู้เรียนขาดความเอาใจใส่และความรับผิดชอบส่งผลให้ผลงานกลุ่ม และการเรียนรู้ไม่ประสบผลสำเร็จ
2. เป็นวิธีการที่ผู้สอนจะต้องเตรียมการดูแลเอาใจใส่กระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดจึงจะได้ผลดี
3. ผู้สอนมีภาระงานมากขึ้น

5. ประโยชน์ของการจัดการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้

รวีวรรณ ศรีคร้ามครัน (2543 : 171-173) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนแบบร่วมมือ ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้เรียนดังนี้

1. ประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน และแลกเปลี่ยนความรู้ โดยมุ่งให้ผล การเรียนของกลุ่มมีคะแนนสูงเมื่อมีการวัดผล ทำให้สมาชิกกลุ่มต้องสนใจศึกษาในเรื่องที่ได้รับ มอบหมาย และผู้เรียนประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการสูงกว่าการเรียนการสอนปกติ
2. เพิ่มความมั่นใจแก่ผู้เรียน การจัดการสอนในลักษณะกลุ่มการเรียนจะทำให้ผู้เรียน แต่ละคนรู้ถึงคุณค่า และความสำเร็จของตนเองในการเป็นสมาชิก รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการทำงาน กลุ่มทำให้เพิ่มความมั่นใจในการทำงาน และการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีอิสระที่จะคิด และเสนอ ความคิดเห็นต่อกลุ่ม
3. ผู้เรียนที่มีความสนใจในการเรียน เนื่องจากธรรมชาติ และลักษณะของการเรียน แบบร่วมมือจะสนับสนุน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ถกเถียงปัญหา และเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่ม อธิบาย หรือบอกเล่าสิ่งที่รู้ให้แก่เพื่อนร่วมกลุ่มให้เข้าใจ ซึ่งจะทำให้ผู้สอน หรือผู้บอกเล่าอธิบายมีความเข้าใจ เนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี และชัดเจนมากขึ้น ผู้รับฟังก็จะสามารถเข้าใจในอีกแนวคิดหนึ่งนอกเหนือจาก ความคิดเห็นของตนเอง

4. พัฒนาทักษะทางด้านสังคม การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้ร่วมมือจะทำให้สมาชิกในกลุ่มได้ปรึกษาหารือกัน พูดคุย เสนอความคิดเห็น ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมทางด้านสังคมที่ดีต่อกัน มีความเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน รวมทั้งเป็นการฝึกทักษะที่ดีให้แก่ผู้เรียนในด้านการสื่อสาร และก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน

5. เป็นที่ยอมรับของเพื่อน และก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การเรียนแบบร่วมมือก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนแม้กระทั่งเพื่อนที่เรียนด้วยในชั้นเรียน เมื่อจัดให้เรียนแบบร่วมมือก็จะแสดงความสามารถของตนเองทำให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มได้ และเมื่อเปลี่ยนกลุ่มการเรียนเป็นระยะ ๆ ทำให้เพื่อนทุกคนในชั้นเรียนได้รู้จักคุ้นเคยกันจะทำให้ทุกคนในชั้นเรียนไม่ว่าผู้ที่เรียนดีหรือด้อยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากกว่าการเรียนแบบปกติ

นาตยา ปิลันธนานนท์ (2543 : 112) ชีวงานวิจัยหลายเรื่องในต่างประเทศชี้ให้เห็นคุณค่าการเรียนแบบร่วมมือได้แก่

1. ทำให้ผู้เรียน เรียนได้ดีขึ้น
2. ผู้เรียนสามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้นานขึ้น
3. ผู้เรียนสามารถในการใช้เหตุผล
4. ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้ให้
5. ผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
6. ผู้เรียนรักโรงเรียน
7. ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ดี
8. ผู้เรียนมีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองดีและไปในทางที่ถูกต้อง
9. ผู้เรียนมีโอกาสได้ช่วยเหลือสังคม
10. ผู้เรียนยินดีให้ความร่วมมือในเรื่องต่างๆ
11. ผู้เรียนรักการทำงานและมีใจจดจ่ออยู่กับงาน

สรุป จากการศึกษาเทคนิค การเรียนแบบร่วมมือ ทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทราบข้อดีของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ดังนี้

1. นักเรียนได้เรียนรู้จากการร่วมมืออภิปรายสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนได้ดีและจำสิ่งที่เรียนได้ตลอดไป
3. นักเรียนได้รับการกระตุ้นให้คิดจากสมาชิกกลุ่ม
4. นักเรียนมีเหตุผลและรู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับที่ดี
5. นักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
6. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
7. นักเรียนเกิดภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง
8. นักเรียนรักการทำงานและตั้งใจทำงานให้สำเร็จ
9. นักเรียนรู้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ตามรูปแบบ STAD เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนต้องอาศัยความสามารถของผู้เรียนร่วมมือกันเรียนรู้ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มที่สมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของตนเอง และผลแห่งความสำเร็จของกลุ่ม นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มสมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพราะหลักการของการเรียนรู้ตามรูปแบบ STAD จะเน้นการช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิก จึงทำให้ความคิดเรื่องการแข่งขันหมดไป การช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อผลสำเร็จของตนเอง และกลุ่ม ที่ได้จากคะแนนการวัดผล และประเมินผลจะเป็นเครื่องชี้วัดความก้าวหน้าทั้งของตนเอง และกลุ่ม ที่จะได้รับการยกย่อง และยอมรับ ซึ่งรางวัลของกลุ่ม และความหมายของแต่ละบุคคลต่อกลุ่ม ที่จะได้รับการยกย่อง และยอมรับซึ่งรางวัลของกลุ่ม และความหมายของแต่ละบุคคลต่อกลุ่ม เป็นลักษณะที่สำคัญ ทำให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาทักษะทางสังคม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 1) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2545 : 2) กล่าวว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คือ เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตร ทำให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนเป็นรายคาบ หรือรายชั่วโมงแผนการสอนจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับสาระสำคัญ (บทสรุปของเนื้อหา) จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา (สาระการเรียนรู้) กิจกรรมการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล

กรมวิชาการ (2546 : 93) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ก็คือ แผนการสอนนั่นเอง แต่เป็นแผนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนเองด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย มีครูเป็นผู้แนะนำ หรือจัดแนวการเรียนแก่นักเรียนแผนการจัดการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักคิด ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และสังเคราะห์เป็นความรู้ตนเองนักเรียนจะอ่านหนังสือ จดบันทึก และควรจะได้รู้จักแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เรียนรู้จากครูวิทยากรท้องถิ่นจากสถานการณ์ต่าง ๆ ในชุมชน จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม วิดีทัศน์ เป็นต้น จากความหมายดังกล่าว การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จึงมีแนวทาง ดังนี้

1. จัดทำหน่วยการเรียนรู้มาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วย การเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รวมไม่แยกเป็นรายชั่วโมง ครูจะต้องนำไปจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้เอง

2. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 ชื่อหน่วย และชื่อเรื่อง ชั้นที่สอน เวลาสอน

2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ย่อย ก็คือหัวข้อเรื่องการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้จะเป็นกี่แผน ขึ้นอยู่กับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.4 สาระการเรียนรู้ คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อยที่จะสอน

2.5 กระบวนการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครู และนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

2.6 การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ คือ การกำหนดวิธีการวัด และประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน และพฤติกรรมกรเรียน ซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง

2.7 สื่อ และแหล่งเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน สถานที่ศึกษา วิทยากร เป็นต้น

สุวิทย์ มูลคำ (2550 : 58) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้คือ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด โดยเริ่มจากการกำหนดจุดประสงค์จะให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา / เจตคติ / ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอน หรือแหล่งการเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 249) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นจากคู่มือครู หรือแนวการสอนของกรมวิชาการทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผล ประเมินผลโดยวิธีใด

ชวลิต ชูกำแพง (2551 : 93) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้า อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรของผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา

จากความหมายดังกล่าว ผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า แผนการสอนคือการเตรียมการสอน อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางการสอนสำหรับครูอันจะช่วยให้การเรียน การสอนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัด และประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงด้าน สติปัญญา / เจตคติ / ทักษะ

1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537 : 203-204) กล่าวว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
เกิดขึ้นจากความพยายามตอบคำถามต่อไปนี้

1. สอนอะไร (หน่วย หัวเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือสาระสำคัญ)
2. เพื่อจุดประสงค์อะไร (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม)
3. ตัวสาระอะไร (โครงร่างเนื้อหา)
4. ใช้วิธีการใด (กิจกรรมการเรียนการสอน)
5. ใช้เครื่องมืออะไร (สื่อการเรียนการสอน)
6. ทราบได้อย่างไรว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ (วัดผลประเมินผล) เพื่อตอบคำถาม

ดังกล่าว จึงกำหนดให้แผนการสอนมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 6.1. วิชา หน่วยที่สอนและสาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด) ของเรื่อง
- 6.2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 6.3. เนื้อหา
- 6.4. กิจกรรมการเรียนการสอน
- 6.5. สื่อการเรียนการสอน
- 6.6. วัดผลประเมินผลข้อมูลที่ผู้สอนต้องเตรียมในการวางแผนการสอน ได้แก่
 - 1) การกำหนดจุดประสงค์
 - 2) การคัดเลือกเนื้อหา
 - 3) การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 4) การเลือกสื่อการเรียนการสอน
 - 5) การวัดผลประเมินผล

ชวลิต ชูกำแพง (2551 : 93) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ต้องประกอบไปด้วย
ลักษณะดังนี้

1. มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างชัดเจน
2. กิจกรรมการสอนชัดเจน นำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. บทบาทและพฤติกรรมของครูในการอำนวยความสะดวกในกิจกรรมการเรียน

การสอนที่ชัดเจน

สรุปได้ว่า ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้แนว
ทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้สอนอย่างชัดเจนทั้งด้านเนื้อหา จุดประสงค์ การจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ การใช้สื่อ การวัดผลและประเมินผล โดยเฉพาะแนวทางการจัดกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่
เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ได้คิด ได้ทำ ได้แก้ปัญหาและได้เกิดทักษะกระบวนการสามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้

1. ลักษณะของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี

สุวิทย์ มูลคำ (2550 : 59) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะของแผนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ที่ดี ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ชัดเจน (ในการสอนเรื่องนั้น ๆ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติอะไร หรือด้านใด)
2. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ชัดเจน และนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง (ระบุบทบาทของครูผู้สอน และผู้เรียนไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องทำอะไรจึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผล)
3. กำหนดสื่ออุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้ไว้ชัดเจน (จะใช้สื่อ อุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ อะไรช่วยบ้าง และจะใช้อย่างไร)
4. กำหนดวิธีการวัด และประเมินผลไว้ชัดเจน (จะใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัด และประเมินผลใด เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น)
5. ยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนได้ (ในกรณีที่มีปัญหาเมื่อมีการนำไปใช้ หรือไม่สามารถกำหนดการจัดการเรียนรู้ตามแผนนั้นได้ก็สามารถปรับเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้ โดยไม่กระทบต่อการเรียน การสอน และผลการเรียนรู้)
6. มีความทันสมัย ทันท่วงที เหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงที่ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่
7. แปลความได้ตรงกัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกันเขียนให้อ่านเข้าใจง่าย กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจและใช้ได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
8. มีการบูรณาการ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะสะท้อนให้เห็นการบูรณาการแบบองค์รวมของเนื้อหาสาระความรู้ และวิธีการจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน
9. มีการเชื่อมโยงความรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ และประสบการณ์ใหม่ และนำไปใช้ในชีวิตจริงกับการเรียนในเรื่องต่อไป

4. การจัดทำแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ในการจัดทำแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ หรือแผนการเรียนรู้ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตนเอง ซึ่งมีได้หลากหลายรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ว่าให้ใช้รูปแบบใด ถ้าโรงเรียนมิได้กำหนดรูปแบบไว้จึงเลือกแบบที่ตนเองเห็นว่า สะดวกต่อการนำไปใช้ สรุปลักษณะการจัดทำแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 139-140) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำแผนการเรียนรู้ดังนี้

1. เลือกรูปแบบแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้ว มาพิจารณาจัดทำแผน
2. ตั้งชื่อแผนตามสาระการเรียนรู้
3. กำหนดจำนวนเวลา
4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี / รายภาค

ที่เหลือไว้เขียนเป็นจุดประสงค์รายวิชา โดยยึดหลักการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของ ลินน์ มอริส (Lynn Morris) ที่ว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ต้อง

- 4.1 บรรยายจุดหมายปลายทาง ไม่ใช่วิธีการ
- 4.2 สะท้อนถึงลักษณะต่าง ๆ ของทักษะที่ดี
- 4.3 ใช้คำกริยาเป็นรูปธรรม และองค์ประกอบ 3 ส่วน ตามรูปแบบของโรเบิร์ต

เมเจอร์ (Robert Mager) คือ

- 4.3.1 พฤติกรรม (Overall Behavior)
- 4.3.2 สถานการณ์ หรือเงื่อนไข (Important Conditonal)
- 4.3.3 เกณฑ์ (Criterion)

5. เลือกจุดประสงค์ที่วิเคราะห์ไว้แล้ว ที่สัมพันธ์กับหัวข้อสาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ตามธรรมชาติวิชา

6. สาระการเรียนรู้เป็นเนื้อหาใหม่ จำเป็นต้องสอน
7. กำหนดจุดประสงค์ตามความยากง่ายตามเนื้อหานั้น ๆ
8. เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม
9. เลือกสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสม เช่น รูปภาพ บัตรคำ
10. จัดลำดับขั้นตอนการทำงานกิจกรรม โดยคำนึงถึงขั้นตอนการสอนธรรมชาติวิชาตาม

จุดประสงค์ปลายทาง

11. กำหนดการวัดประเมินผล โดยระบุวิธีการการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างเรียนตามจุดประสงค์ย่อย / นำทาง และเกิดหลังการเรียนการสอนเมื่อจบแผน โดยใช้วิธีวัดหลายแบบ เช่น ปฏิบัติจริง ทดสอบความรู้ ทำงานกลุ่ม

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545 : 411-422) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. เลือกรูปแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้วมาพิจารณาจัดทำเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป
2. ตั้งชื่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของแผนนั้น ๆ
3. กำหนดจำนวนเวลาระเบียบระดับชั้น และช่วงชั้นของหลักสูตรให้ชัดเจน
4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้อง และครอบคลุมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาคที่กำหนดไว้ แล้งลงมือเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาการเรียนรู้หัวข้อเรื่อง และสาระการเรียนรู้ของแผนการเรียนรู้ เพื่อกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทางตามธรรมชาติวิชาของแผนนั้น ๆ
5. วิเคราะห์รายละเอียดของสาระการเรียนรู้ของแผนการเรียน เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องสอนให้ผู้เรียนเข้าใจ และเป็นมวลงเนื้อหาที่สำคัญ หรือจำเป็นต่อการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร
6. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหานั้น ๆ

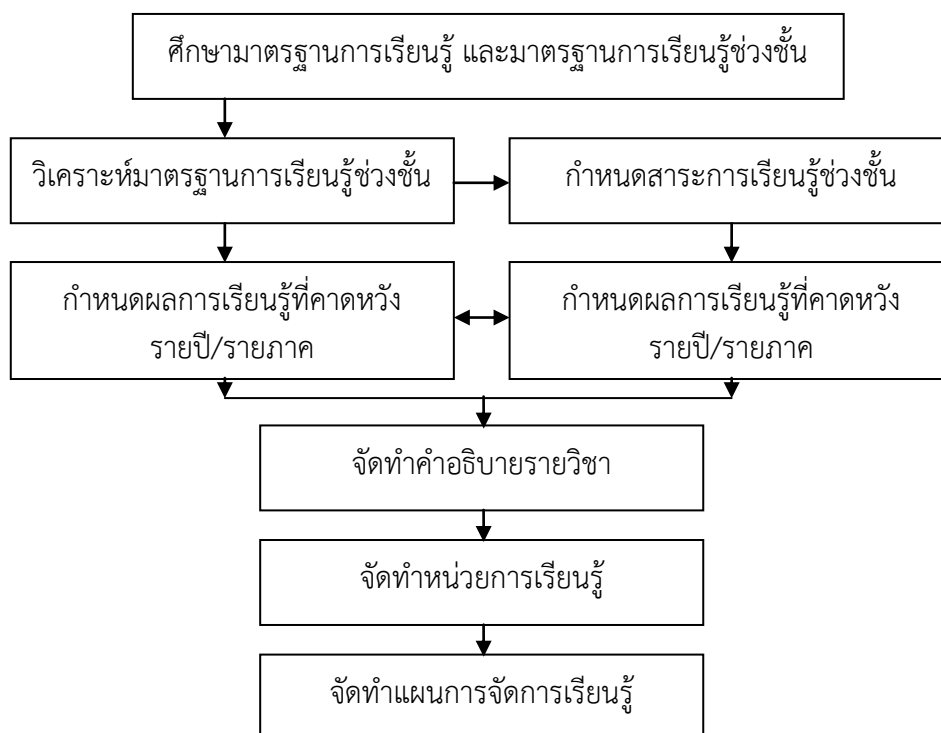
7. เลือกกิจกรรมการเรียนการสอน และเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และสภาพของผู้เรียน

8. เลือกสื่อ อุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นสำหรับการใช้ประกอบการจัดการเรียนที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผน เช่น รูปภาพ บัตรคำ วีดิทัศน์

9. กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงขั้นตอนการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ตามลำดับจุดประสงค์ทาง และควรคำนึงถึงการบูรณาการเทคนิควิธีการสอนกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สอดคล้องกัน เพื่อเชื่อมโยงเข้าไว้ในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

10. กำหนดวิธีการวัดผลประเมินผล โดยระบุเครื่องมือ และวิธีการประเมินผลการเรียน ทั้งที่ขึ้นระหว่างตามลำดับจุดประสงค์นำทาง และที่เกิดขึ้นภายหลังการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตร

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 131) สรุปว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นงานสำคัญในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับครู เพราะเป็นการเตรียมการช่วยเหลือในการจัดการเรียนรู้บรรลุผลตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้จัดการเรียนรู้ต้องศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการนำมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาสู่การจัดการเรียนรู้

จากประกอบ 1 แสดงขั้นตอนการนำมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาสู่การจัดการเรียนรู้ สามารถอธิบายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่จัดทำหลักสูตรเพื่อให้เข้าใจเป้าหมาย และทิศทางของการจัดการเรียนรู้

2. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น และกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี / รายภาค (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคเรียน) สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะต้องเรียน โดยคำนึงถึงจุดเน้นของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ความต้องการของท้องถิ่น และชุมชน จำนวนเวลาที่จัดการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ วิชา และระดับชั้น ส่วนการกำหนดผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังรายปี / รายภาคเรียนนั้น เป็นการระบุถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปี / ภาค

3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี / รายภาคเรียน เพื่อกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้รายปี / รายภาค กล่าวคือ เป็นเนื้อหาที่จะต้องเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น และชุมชน

4. นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี / รายภาค และสาระการเรียนรู้รายปี / รายภาค เรียน มาพิจารณาเพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา

5. นำคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าหน่วยการเรียนรู้เปรียบเสมือนบทเรียนบทหนึ่ง ๆ ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาหลายเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ การจัดทำหน่วยอาจใช้หลักการบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกัน โดยใช้วิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกน เช่น สังคมศึกษา แล้วนำลักษณะเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

6. นำหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยมาจัดทำแผนจัดการเรียนรู้เป็นรายหน่วย

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายหน่วยมาจัดทำเป็นแผนจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งมีได้หลายรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ว่าให้ใช้รูปแบบใด ถ้าสถานศึกษามีได้กำหนดรูปแบบไว้ ให้เลือกแบบที่ตนเองเห็นว่าสะดวกต่อการนำไปใช้

5. รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่นิยมใช้กันทั่วไปมีด้วยกันหลายรูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 194) ได้สรุปว่า รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายมีลักษณะการเขียนโดยใช้หัวข้อเรื่องตามที่กำหนด การลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนจะเขียนเป็นเชิงบรรยายกิจกรรมตามที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้ โดยไม่ระบุชัดเจนว่าผู้เรียนทำอะไร ดังตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้.....
เรื่อง.....ระยะเวลา.....คาบ/ชั่วโมง.....

จุดประสงค์การเรียนรู้

1.
2.
3.

เนื้อหาสาระ.....

สื่อและแหล่งเรียนรู้.....

กิจกรรมการเรียนการสอน.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

การวัดผลประเมินผล.....

กิจกรรมเสนอแนะ.....

บันทึกผลหลังการสอน.....

1. ผลการสอน.....
2. ปัญหา / อุปสรรค.....
3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

2. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 138) ได้สรุปว่า รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง เป็นแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยนำรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ การเขียนในลักษณะแสดงความสัมพันธ์สอดคล้องของแต่ละหัวข้อขององค์ประกอบที่กำหนดไว้ ดังตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

เรื่อง..... เวลา..... คาบ
 วิชา..... ชั้น.....
 สาระสำคัญ.....
 จุดประสงค์การเรียนรู้.....
 จุดประสงค์
 ปลายทาง.....
 เนื้อหา
 สาระ.....
 สื่อและแหล่งเรียนรู้.....
 กิจกรรมการเรียนการสอน.....

จุดประสงค์นำทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	การวัดและประเมินผล

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)

สรุปได้ว่า รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่มีรูปแบบตายตัวขึ้นอยู่กับหน่วยงาน หรือ สถานศึกษาแต่ละแห่งจะคิดดัดแปลงตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตามลักษณะส่วนใหญ่ ของแผน การจัดการเรียนรู้จะคล้ายคลึงกัน และมีองค์ประกอบคือ หัวแผน สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ / แหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผลกิจกรรมเสนอแนะ ความคิดเห็นผู้บริหารและบันทึกหลังสอน

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ เป็นค่าที่บ่งบอกว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นมีคุณภาพ เพียงใด และมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พอสรุปได้ ดังนี้

1. ความหมายประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

เผชิญ กิจระการ (2544 : 46) สรุปว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของสื่อ หรือเทคโนโลยีการศึกษาที่ยืนยันได้ในเชิงปริมาณ หรือตัวเลข แล้วจึงอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงอันเกิดแก่นักเรียนในด้านของคุณธรรม และจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมอีกด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2547 : 494-499) สรุปว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นระดับที่ผู้สร้างแผนการเรียนรู้พึงพอใจว่า หากแผนการศึกษานั้นมีค่าถึงระดับนั้นแล้ว แผนการศึกษาก็มีคุณค่าที่จะนำไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ค่าที่บ่งว่าแผนการจัดการศึกษานั้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ ภายใต้สถานการณ์หรือกิจกรรมที่กำหนด และสามารถส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่

2. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

เผชิญ กิจระการ (2544 : 46-51) ได้กล่าวถึงวิธีการหาประสิทธิภาพของสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมี 2 วิธี ดังนี้

2.1 การหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) การหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักของความรู้ และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของสื่อ การเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Experts) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่าซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้ สูตรดังนี้

$$CVP = \frac{2N_e}{N} - 1$$

เมื่อ CVP แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)

N_e แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ (Number of Panelists Who had Agreement)

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (Total Number of Panelists)

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปแทนค่าในสูตรสำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 5.50 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูงกว่าค่าที่ปรากฏในตารางตามจำนวนของผู้เชี่ยวชาญจึงจะยอมรับว่าสื่อมีประสิทธิภาพ ถ้าได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องปรับปรุงแก้ไขสื่อและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

2.2 วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ เป็นต้น ส่วนมากจะใช้วิธีนี้

แบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1 / E_2 = 80 / 80$, $E_1 / E_2 = 85 / 85$, $E_1 / E_2 = 90 / 90$ ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา นอกจากนี้ ยังตั้งเกณฑ์ความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ $90 / 90$ เมื่อคำนวณแล้ว ค่าที่ถือใช้ได้คือ $87.5 / 87.5$ หรือ $87.5 / 90$ เกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1 / E_2 มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1 / E_2 = 80 / 80$ ดังนี้

1. เกณฑ์ $80 / 80$ ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก E_1 คือนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบย่อยได้เฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ และ 80 ตัวหลัง E_2 คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 โดยใช้สูตร ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1	แทน	ร้อยละของคะแนนคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้ระหว่างเรียนจากการประเมินพฤติกรรม การทดสอบย่อยแบบทดสอบท้ายแผนและผลงานระหว่างเรียน
$\sum X$	แทน	คะแนนของแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบทดสอบย่อย
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$\text{สูตร 2 } E_2 = \frac{\sum X}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. เกณฑ์ $80 / 80$ ในความหมายที่ 2 ตัว 80 ตัวแรก E_1 คือ จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง E_2 คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ $80 / 80$ ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก E_1 คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง E_2 คือ

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นหลังจากทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้อ่อนเรียน (Pre-test)

4. เกณฑ์ 80 / 80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก E_1 หมายถึงนักเรียนทั้งหมด ทำแบบทดสอบ ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง E_2 หมายถึงนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบก่อนเรียนแต่ละข้อมีจำนวน ร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่า ข้อไม่มีประสิทธิภาพ และชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง)

กล่าวโดยสรุปว่าเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพ ของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะคือ 80 / 80 , 85 / 85 และ 90 / 90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของแต่ละวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80 / 80 หรือ 85 / 85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาค่อนข้างง่าย ก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90 / 90 เมื่อกำหนดแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้ คือ 87.5 / 87.5 หรือ 87.5 / 90 เป็นต้น

ดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) เป็นค่าที่มีความหมายที่หลากหลายดังนี้

1. ความหมายของดัชนีประสิทธิผล

กูดแมน และคณะ (Goodman and others. 1980 : 30-34) สรุปว่า ดัชนีประสิทธิผล เป็นการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา ที่จะดูถึงประสิทธิภาพทางการสอน และการวัดประเมินผลสื่อ นั้น ตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และคะแนนการทดสอบหลังเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 159) สรุปว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลข ที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

เผชญิ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี (2545 : 31-35) ได้สรุปว่า ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเทียบกับคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็ม หรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนทดสอบก่อนเรียน

ชวลิต ชูกำแหง (2553 : 123) สรุปว่า ดัชนีประสิทธิผล เป็นค่าที่แสดงอัตราการเรียนรู้ ที่ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว หลังจากที่ได้เรียนจากการจัดการเรียนรู้หรือหน่วยการเรียนนั้น ๆ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผลเป็นค่าที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้ของนักเรียนโดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนว่าผู้เรียนได้พัฒนาขึ้นหลังจากที่ได้เรียนรู้ตามกิจกรรม และการใช้สื่อการเรียนการสอนหรือหน่วยเรียนที่ครูผู้สอนได้กำหนดขึ้น

2. ลักษณะของดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผลเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขต และประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ หรือการสอน การประเมินสื่อการเรียนการสอนมักจะดูถึงประสิทธิผลทางการสอน และการประเมินสื่ออื่น ๆ ซึ่งตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความแตกต่างของคะแนนใน 2 ลักษณะ คือ ความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน และคะแนนการทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ถ้าหากผู้วิจัยต้องการพิจารณาต่อไปว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือสื่อที่สร้างขึ้นยังมีคุณภาพในแง่มุมมองอื่นอีกหรือไม่ ก็สามารถพิจารณาได้โดยดูการพัฒนาการของนักเรียน คือ พิจารณาว่าก่อน และหลังเรียนเรื่องใด ๆ นักเรียนได้พัฒนา หรือมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ หรือเพิ่มขึ้นเท่าไร ซึ่งอาจพิจารณาได้จากการคำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผล สำหรับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิผล ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ได้จริง คือ มีค่าตั้งแต่ .05

3. วิธีการหาค่าดัชนีประสิทธิผล

การหาค่าดัชนีประสิทธิผลคำนวณได้จากการหาค่าความแตกต่างของการทดสอบ ก่อนเรียน การทดลองและการทดสอบหลังเรียนด้วยคะแนนพื้นฐาน ซึ่งรูปแบบการหาดัชนี ประสิทธิภาพมีลักษณะดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$\text{หรือ } E.I. = \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1}$$

$P_1 - P_2$ หมายถึง จำนวนเศษของ E.I. เป็นเศษที่ได้จากการวัด ระหว่างการทดสอบ ก่อนเรียน (P_1) และการทดสอบหลังเรียน (P_2) ซึ่งคะแนนทั้งสองชนิด (ประเภท) นี้จะแสดงถึงค่าร้อยละของคะแนนรวมสูงสุดที่ได้ตัวหารของดัชนี คือ ความแตกต่างระหว่าง คะแนนทดสอบก่อนเรียน (P_1) และคะแนนสูงสุดที่นักเรียนสามารถจะทำได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลที่เกิดจากการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ และได้มี นักการศึกษาให้คำนิยามหรือความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลากหลาย ดังนี้

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 17) สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและประสบการณ์ เรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม หรือจากการสอนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเป็นตัวที่บ่งชี้ถึงผลสำเร็จในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนว่าบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

อารมณฺ์ เพชรชื่น (2527 : 46-47) ได้สรุปความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นผลที่เกิดจากการเรียนการสอน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ แต่คนส่วนมากเข้าใจว่าผลสัมฤทธิ์เกิดจากการเรียนการสอนภายในโรงเรียน และมองในแง่ความรู้ความสามารถทางสมองเท่านั้น

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 : 29-32) ได้สรุปความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าเป็นคุณลักษณะรวมถึงความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือมวลประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง หลังจากเรียนรู้เรื่องนั้นๆ แล้วผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนมากขึ้นเพียงใดมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรในวิชานั้น ๆ เพียงใด

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการวัดการเปลี่ยนแปลง และประสบการณ์การเรียนรู้ ในเนื้อหาสาระที่เรียนมาแล้วว่าเกิดการเรียนรู้เท่าใด มีความสามารถชนิดใด โดยสามารถ วัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในลักษณะต่าง ๆ และการวัดผลตามสภาพจริง เพื่อบอกถึงคุณภาพการศึกษา

2. ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักรการศึกษาได้ให้ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง (2522 : 22) ให้ความหมายการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า เป็นกระบวนการวัดปริมาณของผลการศึกษาเล่าเรียนว่าเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด คำนึงถึงเฉพาะการทดสอบเท่านั้น

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 89) สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ และความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝน อบรม หรือจากการสอน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถ หรือถามสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้เท่าใด

สุรัชย์ ขวัญเมือง (2532 : 232) สรุปว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงการตรวจสอบดูว่าผู้เรียนได้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้เพียงใด ทั้งนี้ ยกเว้นในทางด้านอารมณ์ สังคม และการปรับตัว นอกจากนี้แล้วยังหมายรวมถึงการประเมินผลความสำเร็จต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการวัดโดยใช้แบบทดสอบ แบบให้ปฏิบัติการ และแบบที่ไม่ใช่แบบทดสอบด้วย

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง กระบวนการวัดผลการศึกษาเล่าเรียนว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้น้อยเพียงใดหลังจากเรียนในเรื่องนั้นๆ

3. ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักรการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 : 96) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษ และดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 53) สรุปว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ และ ตามจุดประสงค์ของวิชา

สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 73-97) สรุปว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบวัดสมรรถภาพสมองต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2548 : 14) สรุปว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยให้ครูสามารถตัดสินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นวิธีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความเป็นอิสระได้มากกว่าวิธีอื่น เมื่อเทียบกับกระบวนการเรียนรู้ที่มีอยู่ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ที่ใช้ในโรงเรียน มุ่งวัดความรู้ในแต่ละวิชา และทักษะต่าง ๆ จากความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กล่าวมาแล้ว

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความรู้ ความสามารถทางการเรียนด้านเนื้อหา ด้านวิชาการและทักษะต่าง ๆ ของวิชาต่าง ๆ

4. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 53) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัด หรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm References Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดีเป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึง สถานภาพ ความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 73) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสรุปว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้าง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้าง ที่นิยมใช้มี 6 แบบ คือ

1.1 ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test)

ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นของแต่ละคน

1.2 ข้อสอบแบบกาถูก - ผิด (True - False Test) ลักษณะทั่วไป ถือได้ว่าข้อสอบแบบกาถูก - ผิด คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่ และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก - ผิด ใช่ - ไม่ใช่ จริง - ไม่จริง เหมือนกัน - ต่างกัน เป็นต้น

1.3 ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) ลักษณะทั่วไป เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยค หรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเติมคำ หรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

1.4 ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ลักษณะทั่วไป ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคที่หรือข้อความยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้น และกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง

1.5 ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) ลักษณะทั่วไป เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่ง โดยมีคำหรือข้อความแยกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะคู่กับคำ หรือข้อความใดอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไร โดยอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

1.6 ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ลักษณะทั่วไป คำถามแบบเลือกตอบนี้โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วย ตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูก และตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณา แล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่ดีนิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน ดูเผิน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมด แต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน

สรุปได้ว่า แบบทดสอบมีหลายประเภทด้วยกัน ไม่ว่าจะ เป็นแบบทดสอบปรนัย อัตนัย แบบเลือกตอบ แบบจำกัดเวลา ที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง หรือแบบทดสอบมาตรฐาน อย่างไรก็ตาม การสร้างแบบทดสอบประเภทต่าง ๆ นั้น ผู้สร้างจะต้องสร้างให้เหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

5. คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

ยาวดี วิบูลย์ศรี (2548 : 225-227) สรุปว่า คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี มีดังนี้

1. ข้อคำถามที่เป็นส่วนนำนั้นควรใช้ภาษากระชับ ชัดเจน ได้ใจความ และเรื่องที่ถามควรเป็นเรื่องที่สำคัญเพียงเรื่องเดียวในแต่ละข้อ
2. ข้อคำถามควรใช้ข้อความในเชิงบวก หลีกเลี่ยงการใช้ข้อความในเชิงปฏิเสธ แต่ถ้าจำเป็นต้องใช้ ควรขีดเส้นใต้หรือเขียนเป็นตัวเน้นคำที่เป็นปฏิเสธเพื่อให้เห็นได้ชัดเจน
3. ข้อกระทงแต่ละข้อควรเป็นอิสระหรือแยกขาดจากกัน ไม่ขึ้นกับข้ออื่น ๆ ในแบบทดสอบนั้น ๆ
4. ถ้าข้อคำถามข้อดีที่ต้องอาศัยกราฟ ตารางและอื่น ๆ ตัวคำถามและตัวเลือกจะต้องหาจากข้อมูลหรือมีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลที่มาจากราฟหรือตาราง
5. ตัวเลือกที่ถูกควรเป็นคำตอบที่สมบูรณ์ที่สุดและจะต้องระวางว่า มีตัวเลือกที่เป็นคำตอบเพียงตัวเดียวเท่านั้น

6. คำที่จะให้ความหมาย ควรให้อยู่ในตัวคำถาม ส่วนคำกำจัดความให้อยู่ในตัวเลือก
7. ควรหลีกเลี่ยงการใช้ตัวเลือกประเภทถูกทุกข้อหรือถูกทุกข้อที่กล่าวมา หรือคำตอบถูกไม่ได้ให้ไว้
8. การเขียนคำถามจะต้องระวังไม่ให้คำตอบของข้อหนึ่ง มาจากคำถามอีกข้อหนึ่ง
9. ลักษณะของข้อคำถามจะต้องไม่ก่อให้เกิดการชี้แนะคำตอบ
10. การจัดเรียงตำแหน่งตัวเลือกที่ถูกของข้อต่างๆ ควรจะอยู่ในลักษณะสุ่ม
11. ตัวเลือกที่ถูกควรกระจายไปยังลำดับที่ ก ข ค ง หรือ จ ในสัดส่วนที่ไม่ต่างกันมากนัก
12. การจัดเรียงข้อกระทง และการดำเนินการจัดพิมพ์ควรอยู่ในรูปแบบเดียวกัน
13. ข้อคำถามข้อหนึ่งควรจะสิ้นสุดลงในหน้าเดียวกัน ไม่ควรที่จะมีคำถาม และตัวเลือกข้อเดียวกันไปอยู่แยกไปคนละหน้า เพราะจะทำให้ผู้ตอบสับสน
- สรุปได้ว่า คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี คือ แบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้
6. หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 82-96) ได้สรุปถึง หลักในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบไว้ ดังนี้
1. เขียนตอนนำให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ แล้วใส่เครื่องหมายปรัศนี ไม่ควรสร้างตอนนำให้เป็นแบบอ่านต่อความ เพราะทำให้คำถามไม่กระชับ เกิดปัญหาสองแง่ หรือข้อความไม่ต่อกัน หรือเกิดความสับสนในการคิดหาคำตอบ
 2. เน้นเรื่องจะถามให้ชัดเจนและตรงจุดไม่คลุมเครือ เพื่อว่าผู้อ่านจะไม่เข้าใจไขว้เขวสามารถมุ่งความคิดในคำตอบไปถูกทิศทาง
 3. ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด หรือถามในสิ่งที่ตั้งถามมีประโยชน์คำถามแบบเลือกตอบสามารถถามพฤติกรรมในสมองได้หลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่ถามเฉพาะความจำ หรือความจริงตามตำรา แต่ต้องถามให้คิด หรือนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่
 4. หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ควรขีดเส้นใต้คำปฏิเสธ แต่คำปฏิเสธซ้อนไม่ควรใช้อย่างยิ่ง เพราะปกติผู้เรียนจะยุ่งยากต่อการแปลความหมายของคำถาม และตอบคำถามที่ถามกลับ หรือปฏิเสธซ้อนผิดมากกว่าถูก
 5. อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย ควรถามปัญหาโดยตรง สิ่งใดไม่เกี่ยวข้อง หรือไม่ได้ใช้เป็นเงื่อนไขในการคิดก็ไม่ต้องนำมาเขียนไว้ในคำถาม จะช่วยให้คำถามรัดกุม ชัดเจนขึ้น
 6. เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกพจน์ หมายถึง เขียนตัวเลือกทุกตัวให้เป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือมีทิศทางแบบเดียวกัน หรือมีโครงสร้างสอดคล้องเป็นทำนองเดียวกัน

7. ควรเรียงลำดับตัวเลขในตัวเลือกต่าง ๆ ได้แก่ คำตอบที่เป็นตัวเลข นิยมเรียงจากน้อยไปหามาก เพื่อช่วยให้ผู้ตอบพิจารณาหาคำตอบได้สะดวก ไม่หลง และป้องกันการเดาตัวเลือกที่มีค่ามาก

8. ใช้ตัวเลือกปลายเปิดหรือปลายปิดให้เหมาะสม ตัวเลือกปลายเปิด ได้แก่ ตัวเลือกสุดท้ายใช้คำว่า ไม่มีคำตอบถูก ที่กล่าวมาผิดหมด ผิดหมดทุกข้อ หรือสรุปแน่นอนไม่ได้

9. ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว แต่บางครั้งผู้ออกข้อสอบคาดไม่ถึงว่าจะมีปัญหา หรืออาจจะเกิดจากการแต่งตั้งตัวลวงไม่รัดกุม จึงมองตัวลวงเหล่านั้นได้อีกแห่งหนึ่ง ทำให้เกิดปัญหาสองแง่สองงุมได้

10. เขียนทั้งตัวถูกและตัวผิดให้ถูกหรือผิดตามหลักวิชา คือจะกำหนดตัวถูกหรือผิดเพราะสอดคล้องกับความเชื่อของสังคม หรือกับคำพังเพยทั่ว ๆ ไปไม่ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนทราบความจริงตามหลักวิชาเป็นสำคัญ จะนำความเชื่อ โศกลาง หรือขนบธรรมเนียมประเพณีเฉพาะท้องถิ่นมาอ้างไม่ได้

11. เขียนตัวเลือกให้อิสระขาดจากกัน พยายามอย่าให้ตัวเลือกตัวใดตัวหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนประกอบของตัวเลือกอื่น ต้องให้แต่ละตัวเป็นอิสระจากกันอย่างแท้จริง

12. ควรมีตัวเลือก 4-5 ตัว ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้ ถ้าเขียนตัวเลือกเพียง 2 ตัว ก็กลายเป็นข้อสอบแบบกาถูก-ผิด และเพื่อป้องกันไม่ให้เดาได้ง่ายๆ จึงควรมีตัวเลือกมาก ๆ ตัวที่นิยมใช้หากเป็นข้อสอบระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 ควรใช้ 3 ตัวเลือก ระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 ควรใช้ 4 ตัวเลือก และตั้งแต่มัธยมศึกษาขึ้นไป ควรใช้ 5 ตัวเลือก

13. อย่าแนะนำคำตอบ ซึ่งการแนะนำคำตอบมีหลายกรณี ดังนี้

13.1 คำถามข้อหลังๆ แนะนำคำตอบข้อแรกๆ

13.2 ถามเรื่องที่ผู้เรียนคล่องปากอยู่แล้ว โดยเฉพาะคำถามประเภทคำพังเพยสุภาพิต คติพจน์ หรือคำเตือนใจ

13.3 ใช้ข้อความของคำตอบถูกซ้ำกับคำถามหรือเกี่ยวข้องกัน อย่างเห็นได้ชัด เพราะนักเรียนที่ไม่มีความรู้ก็อาจจะเดาได้ถูก

13.4 ข้อความของตัวถูกบางส่วนเป็นส่วนหนึ่งของทุกตัวเลือก

13.5 เขียนตัวถูกหรือตัวลวงถูกหรือผิดเด่นชัดเกินไป

13.6 คำตอบไม่กระจาย

สรุปว่า หลักการในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีคุณภาพ วิธีการสร้างแบบทดสอบที่เป็นคำถามเพื่อวัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้วต้องตั้งคำถามที่สามารถวัดพฤติกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครอบคลุมและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกที่รับรู้ด้วยจิตใจและอาจแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ใ้บุคคลรอบข้างได้รับรู้ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ดังนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจ

กิติมา ปรีดีติลิก (2529 : 321) สรุปว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกที่ชอบ หรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบ และสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงาน และผู้ปฏิบัติงานนั้นได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้

มนตรี เฉียบแหลม (2536 : 7) สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก มีความสุข เมื่อเราได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (Goals) ความต้องการ (Want) หรือแรงจูงใจ (Motivation)

ประสาท อิศรปรีดา (2541 : 300) สรุปไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงพฤติกรรมที่ถูกกระตุ้น โดยแรงขับของแต่ละคน และมีแนวโน้มไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างใดอย่างหนึ่งทำให้เกิดความต้องการ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542 : 15) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจในการตอบสนองว่า เป็นความรู้สึกพอใจในการร่วมกิจกรรมแบบเต็มใจและพึงพอใจจนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น ร้องรำทำเพลงร่วมกับคนอื่นด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเล่นเกมตัวเลข เป็นต้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 775) สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึงพอใจ ชอบใจ เป็นเรื่องของความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่

ลักขณา สิริวิวัฒน์ (2549 : 132) สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชม ยินดี และมีความสุข เป็นความรู้สึกนึกคิดในเชิงบวก ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นต่อเมื่อบุคคลนั้นได้รับในสิ่งที่ตนเองต้องการ ได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือเป็นไปตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ ซึ่งระดับความพึงพอใจจะแตกต่างกันย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ต่างกันแล้วแต่บุคคล

2. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

บาร์นาร์ด (สุพินญา คำขจร. 2550 : 50 ; อ้างอิงมาจาก Barnard. 1968 : 339) ได้เสนอไว้ว่า บุคคลจะมีความพึงพอใจต่อการทำงานหรือกิจกรรมนั้น ขึ้นอยู่กับการกระตุ้นของสิ่งจูงใจ 8 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงินทอง สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคล ได้แก่ ชื่อเสียง เกียรติยศ อำนาจพิเศษ ตำแหน่ง
3. สิ่งจูงใจเป็นสภาพ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน
4. สิ่งจูงใจที่เป็นอุดมคติ ได้แก่ ความพึงพอใจของบุคคลที่ได้แสดงฝีมือความรู้สึที่ได้ทำงานอย่างเต็มที่
5. สิ่งจูงใจที่เป็นความดึงดูดใจทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์อันมิตรในหมู่เพื่อนร่วมงาน การยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน
6. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการทำงาน ได้แก่ การปรับปรุงวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถ และให้สอดคล้องกับทัศนคติของแต่ละบุคคล

7. สิ่งจูงใจที่เอื้อโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน ได้แก่ การมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมงานทุกชนิดที่หน่วยงานจัดขึ้น

8. สิ่งจูงใจเป็นสภาพการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความพอใจของบุคคลที่ได้อยู่ร่วมกัน การรู้จักกันอย่างกว้างขวาง ความสนิทสนมกลมเกลียว ความร่วมมือในการทำงาน

3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติจะเกิดความพึงพอใจในกิจกรรมหรือการทำงานนั้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานนั้น การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่จะต้องทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามจุดประสงค์ มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ดังนี้

มาสโลว์ (ทิตนา แชมมณี. 2553 : 69 ; อ้างอิงมาจาก Maslow. 1962 : unpagged) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึง ความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติของมนุษย์อย่างเป็นลำดับขั้น กล่าวคือ “มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว ความต้องการด้านอื่นก็จะเกิดขึ้นอีก ความต้องการของเรา อาจจะซ้ำซ้อน ความต้องการหนึ่งยังไม่หมดอาจจะเกิดความต้องการหนึ่งเกิดขึ้นอีกได้” หากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ ก็จะเกิดแรงจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมที่ต้องการให้สังคมยอมรับ และสามารถพัฒนาตนไปสู่ขั้นสูงขึ้น ได้นำแนวคิดนี้มาจัดการเรียนการสอนดังนี้

1. การเข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ สามารถให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคลได้ เนื่องจากพฤติกรรมเป็นการแสดงออกของความต้องการของบุคคล

2. การจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จำเป็นต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เขาต้องการแสดงเสียก่อน

3. ในกระบวนการเรียนการสอน หากครูสามารถหาได้ว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการอยู่ในระดับขั้นใด ครูสามารถใช้ความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนนั้นเป็นแรงจูงใจช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

4. การช่วยให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนอย่างเพียงพอ การให้อิสระภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการรู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริง

ธอร์นไดค์ (ทิตนา แชมมณี. 2553 : 51 ; อ้างอิงมาจาก Thorndike. 1993 : 56-57) มีความเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองถูกลองผิด พอใจมากที่สุดเมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงในสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อยๆ กฎของธอร์นไดค์ สรุปได้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย และจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้มั่นคงถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองความมั่นคงของการเรียนจะเกิดขึ้นหากได้นำมาใช้บ่อย ๆ หากไม่ได้นำมาใช้อาจจะลืมได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำต่อไป ถ้าได้รับผลที่พึงพอใจ จะไม่ยอมเรียน ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเรียน

4. หลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน

ประสาธ อิศรปริดา (2547 : 50-54) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนไว้ ดังนี้

1. การชมเชยและการตำหนิ จะมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กทั้งสองอย่าง
2. การทดสอบบ่อยครั้ง คะแนนจากการสอบจะเป็นสิ่งที่จูงใจมีความหมายต่อนักเรียนมากจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรียน
3. การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จะทำให้นักเรียนเป็นผู้รู้จักค้นคว้าสนใจเรียนอยู่เสมอ
4. วิธีการที่แปลกใหม่ จะเป็นการสร้างความสนใจในการเรียนให้เกิดขึ้นกับนักเรียน
5. ตั้งรางวัลสำหรับงานที่ได้รับมอบหมาย
6. ยกตัวอย่างสิ่งที่ได้ศึกษามาก่อนและคาดไม่ถึง
7. เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน
8. เกมและการเล่นละคร การสอนที่让孩子ได้ปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น

9. สถานการณ์ที่ทำให้นักเรียนไม่พึงปรารถนาควรลดหรือขจัด

จากการศึกษาเอกสารข้างต้น สรุปได้ว่าความพึงพอใจของนักเรียนในการศึกษาเล่าเรียนจะเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ คือ หลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนที่จะสั่งสอนให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่จะสร้างความสุขในการเรียนให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจ มีความรัก และกระตือรือร้นในการเล่าเรียนโดยการปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ของครู มีการยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนที่กระทำความดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญก้าวหน้า การสร้างสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่เหมาะสมน่าอยู่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นรวมทั้งรับฟัง และให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหาทุกขร้อน ปัจจัยความพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน

5. การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นทัศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การที่จะวัดว่าบุคคล มีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ จึงมีความจำเป็นจะสร้างเครื่องมือที่ช่วยในการวัดทัศนคตินั้น ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้สรุปถึงการวัดความพึงพอใจไว้สรุปได้ ดังนี้

โยธิน ศันสนยุทธ (2530 : 66-71) สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นการค้นหาว่าบุคคลใดมีความพึงพอใจหรือไม่ วิธีที่ง่ายที่สุดก็คือการถาม ซึ่งการศึกษาในระยะหลัง ๆ ที่ต้องมีผู้บอกข้อมูลจำนวนมาก ๆ มักใช้แบบสอบถาม ที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยชุดของคำถาม และมีตัวเลือก 5 ตัว สำหรับเลือกตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และคะแนนความพึงพอใจนั้นสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่าบุคคลมีความพึงพอใจด้านใดสูง และด้านใดต่ำ โดยใช้วิธีการทางสถิติ ซึ่งการต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรก็มีความจำเป็นที่จะต้อง ใช้แบบสอบถามที่มีข้อความหลายข้อ เพื่อจะได้ครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ของงานทุก ๆ ด้านขององค์กร และนอกจากการใช้แบบสอบถามแล้วอาจใช้วิธีการเขียนตอบอย่างเสรีได้เช่นกัน

ถวิล ธาราโรจน์ (2536 : 77-86) สรุปว่า ในการวัดความรู้สึกนั้นจะวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (Direction) ซึ่งมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวก หรือทางลบ ทางบวก หมายถึง การประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ดี ชอบหรือพอใจ ส่วนทางลบจะเป็นการประเมินค่าความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดีไม่ชอบ หรือไม่พอใจ และการวัดในลักษณะปริมาณ (Magnitude) ซึ่งเป็นความเข้มข้น ความรุนแรง หรือระดับทัศนคติไปในทิศทางที่พึง ประสงค์หรือไม่พึงประสงค์นั่นเอง ซึ่งวิธีการวัดมีอยู่หลายวิธี เช่น วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการสังเกต เป็นวิธีการใช้ตรวจสอบบุคคลอื่นโดยการเฝ้ามอง และ จดบันทึก อย่างมีแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่ และยังเป็นที่ยอมรับใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน แต่ก็เหมาะสมกับการศึกษาเป็นรายกรณีเท่านั้น
2. วิธีการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุยกับบุคคลนั้น ๆ โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด
3. วิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) วิธีการนี้จะเป็นการใช้แบบสอบถามที่มีข้อความอธิบายไว้อย่างเรียบร้อย เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนตอบมาเป็นแบบแผนเดียวกันมักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติรูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตราวัดทัศนคติ ซึ่งที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่ง คือ มาตราส่วนแบบลิเคิร์ต (Likert Scales) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยน้อยที่สุด

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 63-71) สรุปว่า เครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ เช่น แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความคิดเห็นต่างๆ หรือวัดความจริงที่ไม่ทราบ อันจะทำให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงทั้งในอดีต ปัจจุบัน และการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของคำถามเป็นชุด ๆ เพื่อวัดสิ่งที่ต้องการวัด โดยมีคำถามเป็นตัวกระตุ้นเร่งเร้าให้บุคคลตอบออกมา ประกอบด้วยชุดข้อความที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยกาเครื่องหมาย

หรือเขียนตอบ หรือกรณีทีกลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือไม่ได้หรืออ่านยาก อาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม นิยามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็นของบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

1. โครงสร้างแบบสอบถาม มีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ

1.1 คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม เป็นส่วนแรกของการสอบถาม โดยระบุจุดมุ่งหมายและความสำคัญที่ทำให้ตอบแบบสอบถาม คำอธิบายลักษณะของแบบสอบถาม และวิธีตอบพร้อมยกตัวอย่างประกอบ และตอนสุดท้ายจะกล่าวขอบคุณล่วงหน้าแล้วระบุชื่อเจ้าของแบบสอบถาม

1.2 สถานภาพทั่วไป เป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น อายุ เพศ การศึกษา

1.3 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งอาจแยกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ แล้วสร้างข้อคำถามวัดพฤติกรรมย่อย ๆ นั้น

2. รูปแบบของแบบสอบถาม ข้อคำถามในแบบสอบถามอาจมีลักษณะเป็นปลายเปิดหรือแบบปลายปิด แบบสอบถามฉบับหนึ่งอาจเป็นแบบปลายเปิดทั้งหมดหรือแบบผสมก็ได้ ดังนี้

2.1 ข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open – Ended Form or Unstructured Questionnaire) เป็นคำถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้เลือกตอบ แต่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ โดยใช้คำพูดของตนเอง

2.2 ข้อคำถามปลายปิด (Closed Form or Unstructured Questionnaire) เป็นคำถามที่มีคำตอบให้ผู้เขียนเขียนเครื่องหมายลงหน้าข้อความ หรือตรงกับช่องที่เป็นความจริงหรือความเห็นของตน มีหลายแบบ ได้แก่

2.2.1 แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนเพียงคำตอบเดียว จาก 2 คำตอบ

2.2.2 แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนเพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ

2.2.3 แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนได้หลายคำตอบ

2.2.4 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบตามระดับความคิดเห็นของตน อาจจัดในรูปของตาราง

2.2.5 แบบผสม หมายถึงมีหลายแบบอยู่ด้วยกัน

2.2.6 แบบให้เรียงลำดับความสำคัญ โดยเขียนเรียงลำดับความชอบต่อสิ่งนั้น

2.2.7 แบบเติมคำสั้น ๆ ลงในช่องว่าง สิ่งที่เติมมีความเฉพาะเจาะจง

3. หลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอนว่าต้องการถามอะไร

3.2 สร้างคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

- โครงสร้างไว้
- 3.3 เรียงข้อคำถามตามลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันตรงหัวข้อที่ได้วาง
- 3.4 ไม่ควรให้ผู้ตอบตอบมากเกินไป เพราะจะทำให้เบื่อหน่าย ไม่ให้ความร่วมมือหรือตอบโดยไม่ตั้งใจ
- 3.5 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความลำบากน้อยที่สุดในการตอบ ดังนั้น ควรใช้ข้อคำถามแบบปลายปิด ผู้ตอบแบบสอบถามเพียงแต่กาตอบในแบบสอบถาม
- 3.6 สร้างข้อคำถามให้มีลักษณะที่ดี คือมีลักษณะดังนี้
- 3.6.1 ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่ายไม่กำกวม ไม่มีความซับซ้อน
- 3.6.2 ใช้ข้อความที่สั้นกะทัดรัด ไม่มีส่วนฟุ่มเฟือย
- 3.6.3 เป็นข้อคำถามที่เหมาะสมกับผู้ตอบโดยคำนึงถึงสติปัญญาระดับการศึกษา ความสนใจของผู้ตอบ
- 3.6.4 แต่ละข้อควรถามเพียงปัญหาเดียว
- 3.6.5 หลีกเลี่ยงคำถามที่จะตอบได้หลายทาง
- 3.6.6 หลีกเลี่ยงคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบเบื่อหน่าย ไม่รู้เรื่อง หรือไม่
- สามารถตอบได้
- 3.6.7 หลีกเลี่ยงคำที่ผู้ตอบตีความแตกต่างกัน เช่น บ่อยๆ เสมอๆ รวย
- โง่ ฉลาด
- 3.6.8 ไม่ใช่คำถามที่เป็นคำถามนำผู้ตอบให้ผู้ตอบตามแนวหนึ่งแนวใด
- 3.6.9 ไม่เป็นคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบเกิดความลำบากใจหรืออึดใจที่จะ
- ตอบ
- 3.6.10 ไม่ถามในสิ่งที่รู้แล้ว หรือวัดด้วยวิธีอื่นได้ดีกว่า
- 3.6.11 ไม่ถามในเรื่องที่เป็นความลับ
- 3.6.12 คำตอบที่ให้เลือกในข้อคำถามควรมีให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่าง
- ทุกคนสามารถเลือกตอบได้ ตรงกับความจริงตามความเห็นของเขา บางครั้งอาจมีตอนให้เดิน
4. มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) เป็นมาตราวัดชนิดหนึ่งที่ใช้เป็น
- เครื่องมือประเภทแบบสอบถาม แบบวัดด้านจิตพิสัย เช่น เจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ฯ มีลักษณะสำคัญ
- 4 ประการ ดังนี้
- 4.1 มีระดับความเข้มข้นให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความคิดเห็น เหตุผล
- สภาพความเป็นจริง ตั้งแต่ 3 ระดับ ขึ้นไป
- 4.2 ระดับที่เลือกอาจเป็นชนิดที่มีด้านบวกและด้านลบในข้อเดียวกัน หรือ
- มีเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง โดยที่อีกด้านหนึ่งจะเป็นศูนย์หรือระดับน้อยมาก
- 4.3 บางข้อมีลักษณะเชิงนิมาน (Positive Scale) บางข้อมีลักษณะเชิงนิเสศ
- (Negative Scale)
- 4.4 สามารถแปลงผลตอบเป็นคะแนนได้ จึงสามารถวัดความคิดเห็น
- คุณลักษณะด้านจิตพิสัยออกมาในเชิงปริมาณได้ โดยใช้เกณฑ์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความพึงพอใจ

ข้อความที่กล่าวในเชิงนิมาน	ข้อความที่กล่าวเชิงนิเสธ
มากที่สุด 5 คะแนน	มากที่สุด 1 คะแนน
มาก 4 คะแนน	มาก 2 คะแนน
ปานกลาง 3 คะแนน	ปานกลาง 3 คะแนน
น้อย 2 คะแนน	น้อย 4 คะแนน
น้อยที่สุด 1 คะแนน	น้อยที่สุด 5 คะแนน

จากวรรณกรรมต่าง ๆ ของนักการศึกษา สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจเป็นการตรวจสอบทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด การวัดความพึงพอใจนั้นสามารถวัดได้หลายวิธี ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัดด้วยจึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้ ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายแบบ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม เป็นต้น สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนิยมชมชอบ ยินดี และมีความสุข ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งประเมินได้จากแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งระดับความพึงพอใจไว้ 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุวรรณารี ศรีชลา (2551 : 62-103) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การอ่าน จับใจความมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.66/81.92 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.6356 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 63.56 นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การอ่านจับใจความ มีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุจิต ภิญโญศักดิ์ (2552 : 57-98) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยมและเศษส่วน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้าว่า แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม และเศษส่วน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบ การจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) และด้าน

ผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 80.00 / 77.68 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม และเศษส่วน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6803 และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD อยู่ในระดับมาก

มณฑกา โนนทะเลสน (2553 : 55-64) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องวันสำคัญของไทย โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ เทคนิค STAD ผลปรากฏว่าประสิทธิภาพ ของการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง วันสำคัญของไทย โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ เทคนิค STAD มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.48 / 83.11 ดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.4609 ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 46.09 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

กรรณิการ์ วรณทองสุข (2553 : 121-130) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า ผลการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่าประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้การใช้นิทานประกอบจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่องหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.0/84.20 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.6947 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 69.47 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้าพเจ้าชอบเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมกับเพื่อน ๆ มีค่าเท่ากับ 4.69 รองลงมาคือ ข้าพเจ้ามีความสนุกสนานในการเรียนเป็นกลุ่ม ความต้องการให้กลุ่มประสบความสำเร็จ และความต้องการให้กลุ่มมีคะแนนสูงขึ้น มีค่าเท่ากับ 4.65

แสง โชติบุญ (2553 : 81-93) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลปรากฏว่าประสิทธิภาพของการพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.89 / 82.64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.6621 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เรื่องพลเมืองดี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.งานวิจัยต่างประเทศ

เซ็กซ์ตัน (Sexton. 2003 : 1258) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือที่มีต่อคำตอบของผู้อ่านในวิชาการอ่านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาจากนักเรียนชั้นนี้จำนวน 5 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในห้องเรียนวิชาการอ่านห้องเดียวกัน นักเรียนทั้ง 5 คนนี้จัดไว้ในกลุ่มเดียวกันและได้รับการสังเกตในขณะที่เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เช่น การอภิปรายกิจกรรมการร่วมมือ การสร้างแผนภูมิกราฟิก การทบทวนการทดสอบ และการทดสอบปลายภาคการสังเกตกระทำในแบบจดบันทึกภาคสนามของครูและการทำวารสารทางวิชาการตามลำดับการถอดเทปคำอภิปรายของนักเรียน และคุณภาพของงานที่ทำเสร็จแล้วในการเป็นสร้างแผนภูมิกราฟิกและงานเขียน ทำการทดสอบ 2 ฉบับ ตอนท้ายหน่วยการเรียนรู้ ฉบับหนึ่งเป็นแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ อีกฉบับหนึ่งเป็นแบบทดสอบภาคปฏิบัติ TAKS การศึกษาใช้เวลา 6 สัปดาห์ตอนท้ายของทั้ง 6 สัปดาห์ ได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวัดความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของคำตอบของนักเรียน ซึ่งเป็นผู้อ่านและเปรียบเทียบกับความก้าวหน้าของคำตอบของผู้อ่านในคำตอบแต่ละคำตอบของนักเรียนที่ตอบวรรณกรรม

เกวา (Ghaith. 2004 : 279-294) ได้ศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์ความเชื่อเกี่ยวกับการได้มาซึ่งความรู้ เจตนาทางพฤติกรรมที่จะนำนวัตกรรมทางการสอนไปใช้ของครู กับการใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มที่สำเร็จเป็นทีมนักเรียน (STAD) ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (EFL) ผู้เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจากภูมิภาคการเรียนที่หลากหลายในประเทศเลบานอน จำนวน 55 คน ผู้ร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามทางประชากรศาสตร์และแบบสอบถามชนิดของ Likert ซึ่งวัดตัวแปรที่ใช้พิจารณาเลือก ผลการศึกษาบ่งชี้ว่า ความเชื่อที่ดีความ เจตคติต่อ STAD เกณฑ์มาตรฐานแบบอัตโนมัติ และระดับการควบคุมพฤติกรรมที่รับรู้เหล่านี้ของครูมีบทบาทอย่างมีนัยสำคัญในการใช้ STAD ในการสอนภาษาต่างประเทศในทางกลับกัน ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อที่ถ่ายทอดกันต่อ ๆ มา และประสบการณ์ของครูไม่ได้มีอิทธิพลต่อการใช้ STAD ของตนในการสอนของตนเลย

เฉิน (Chen. 2004 : 57-A) ได้ศึกษาจุดประสงค์ของการศึกษาเพื่อพิสูจน์ประสิทธิภาพของวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของกลุ่มนักศึกษาในวิทยาลัยของประเทศไต้หวัน จำนวน 110 คน (ชาย 34 คน หญิง 78 คน) ซึ่งเป็นการศึกษาทดลองใช้เวลาทดลอง 3 เดือน โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2 แบบ คือแบบ Jigsaw และ STAD โดยเป็นเครื่องมือในกลุ่มทดลอง ในทางตรงกันข้ามกลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบเดิม คือสอนไวยากรณ์ และการแปล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือการสอบ TOEIC อีกอันคือ การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน นอกจากนี้ยังใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ และการแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS วินโดว์เวอร์ชัน 10.0 และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลของการวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ที่ได้รับการสังเกตในเวลาเดียวกันในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า หลังจากได้ค่าสถิติต้องปรับคะแนนก่อนเรียน คะแนนตั้งใจและบุคลิกภาพ กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนต่างจากกลุ่ม

ควบคุมในคะแนนการอ่าน TOEIC มีค่า $p < .01$ และคะแนนรวม $p < .05$ หลังจากปรับค่าสถิติสำหรับคะแนนทดสอบหลังเรียนและคะแนนหัวใจ

แอดคินสัน (Adkinsan. 2008 : unpagged) ได้ศึกษาการเรียนแบบให้ความร่วมมือ (Cooperative Learning) มีผลกระทบต่อการเรียนรู้และทัศนคติของเด็กหญิงและเด็กชายที่มีต่อทักษะการเปลี่ยนแปลงด้านคณิตศาสตร์ในห้องเรียนเพศเดียวกันและห้องเรียนรวมเพศหรือไม่ความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิธีการสอนโดยใช้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD กับการเรียนรู้ เป็นรายบุคคลตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับเกรด 4 และเกรด 5 ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าการใช้วิธีสอนโดยใช้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการใช้วิธีการสอนเป็นรายบุคคลตามปกติ และมีทัศนคติตลอดจนปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อครูผู้สอนและกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาที่ได้เรียนรู้

ซูเฮียร์ (Zuheer. 2008 : Web Site) ได้ศึกษาผลการใช้โปรแกรมที่ใช้ STAD เป็นฐานกลยุทธ์การเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารปากเปล่าบางทักษะของนักศึกษา ระดับที่ 2 ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยชานาอา โดยออกแบบการทดลองกับนักศึกษาจำนวน 30 คน ที่สมัครใจเลือกกลุ่มศึกษาระดับที่สอง ผู้วิจัยได้พัฒนา และใช้เครื่องมือหลายชนิด คือ แบบทดสอบทักษะการสื่อสารปากเปล่าก่อน และหลังการทดลอง และโปรแกรมที่ใช้ STAD เป็นฐานกลยุทธ์การเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งมีคู่มือครูและคู่มือให้นักศึกษาใช้โปรแกรมนี้สอนเป็นเวลา 6 สัปดาห์ใช้โปรแกรม paired t-test “SPSS” วัดผลของโปรแกรมฝึกอบรมที่มีต่อการปฏิบัติปากเปล่าของนักศึกษา ผลการศึกษพบว่า โปรแกรมนี้มีประสิทธิผลในการพัฒนาทักษะการสื่อสารปากเปล่าของนักศึกษาในขณะที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการใช้แบบทดสอบก่อนกับหลังการทดลอง ข้อเสนอแนะคือ ระหว่างการสอนการสื่อสารปากเปล่าควรให้นักศึกษาอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สบาย ๆ มีประสิทธิภาพและมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์และช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารปากเปล่าของนักศึกษาได้

จากการที่ผู้ศึกษา ได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศแล้วพบว่าการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมทั้งสามารถส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้รู้จักหลักการพึ่งพา โดยถือว่าทุกคนเท่าเทียมกัน การมีปฏิสัมพันธ์และได้ฝึกฝนพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมมือกันกับผู้อื่น การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ใหม่ และการยอมรับซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และเห็นคุณค่าของตนเอง เพราะนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อีกทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักสูตร แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เครื่องมือการวิจัยอื่น ๆ การสร้างเครื่องมือศึกษาค้นคว้า พัฒนาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสอบถามต่าง ๆ ในปีการศึกษา 2555 รายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. รูปแบบของการศึกษาค้นคว้า
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสนม 2 อำเภอสนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวนนักเรียน 458 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนานวน อำเภอสนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 นักเรียน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากผู้ศึกษาค้นคว้ามีความต้องการพัฒนาซึ่งเป็นภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ศึกษาค้นคว้าโดยตรง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี 3 ชนิดดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบบปรนัยชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาคำอธิบายรายวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านนาหวาน พุทธศักราช 2552 เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ ของช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สำหรับเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของช่วงชั้นที่ 2 มีเนื้อหาดังตาราง 3

ตาราง 3 สาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	
	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	1.ความสำคัญของพระพุทธศาสนา และพุทธประวัติ	1.หน้าที่และมารยาทของชาวพุทธ
	2.พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	2.การบริหารจิต และเจริญปัญญา
	3.พระไตรปิฎก	3.ศาสนพิธี วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
	4.หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	5.พลเมืองดีของสังคม	4.การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย
	6.สิทธิของเด็ก	5.วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตาราง 3 (ต่อ)

สาระ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	
	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	7.การผลิตสินค้าและบริการ	6.สหกรณ์
	8.เศรษฐกิจพอเพียง	7.ธนาคาร
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	9.การใช้แผนที่เพื่อหาตำแหน่ง ระยะ และทิศของสิ่งต่างๆ ในภูมิภาค	8.ภูมิลักษณะกายภาพกับสังคม ในภูมิภาคต่างๆ
	10.ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ	9.สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค

1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 แบ่งเนื้อหาสาระทั้งหมดเป็น 9 บท ดังนี้

- บทที่ 1 หน้าที่และมารยาทของชาวพุทธ
- บทที่ 2 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา
- บทที่ 3 ศาสนพิธีและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- บทที่ 4 การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย
- บทที่ 5 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- บทที่ 6 สหกรณ์
- บทที่ 7 ธนาคาร
- บทที่ 8 ภูมิลักษณะกายภาพกับสังคมในภูมิภาคต่างๆ
- บทที่ 9 สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค

ผู้วิจัยได้ใช้บทที่ 5 เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น นำมาสร้างแผนการสอนเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

1.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ประจำบทที่ 5 เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยแบ่งเป็นชื่อเรื่องย่อยประจำบท ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่อง ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์การเรียนรู้
 ประจําบทที่ 5 เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อเรื่อง	ความคิดรวบยอด	จุดประสงค์การเรียนรู้
บรรทัดฐานและประเพณี ของวัฒนธรรม	วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม ที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของ สังคมและชาติ ความเป็น ชาติไทยจะดำรงอยู่ได้เพราะคน ไทยเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย ที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของ ความเป็นไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม 2. อธิบายความหมายของวัฒนธรรมได้ 3. จำแนกประเภทของวัฒนธรรมได้ 4. เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยที่มีผล ต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย
ความหลากหลายของ วัฒนธรรมไทย	การยอมรับความหลากหลายทาง วัฒนธรรม นำไปสู่การสร้าง สันติภาพ สร้างบุคคลในชาติให้มี จิตใจที่ต้งามและร่างกายที่ สมบูรณ์ ส่งเสริมให้มีการยอมรับ นับถือและการร่วมมือกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม 2. อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรม ระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ของ สังคมไทยได้ 3. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมตาม วัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ ใน สังคมไทย 4. ตระหนักและเห็นคุณค่าของ วัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย
ชื่อเรื่อง	ความคิดรวบยอด	จุดประสงค์การเรียนรู้
คุณค่าของวัฒนธรรม ไทยกับการดำเนินชีวิต	วัฒนธรรมเป็นคุณค่าหรือ เอกลักษณ์ทางสังคมที่แสดงถึง ความเป็นชาติและความ เจริญรุ่งเรืองทางอารยธรรมของ คนในชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม 2. อธิบายประโยชน์และคุณค่าทาง วัฒนธรรม 3. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีใน การรักษาวัฒนธรรม 4. เห็นคุณค่าและหาแนวทางรักษา วัฒนธรรมให้ดำรงอยู่สืบไป
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่ เกิดจากประสบการณ์การดำเนิน ชีวิตของคนในท้องถิ่นที่ประดิษฐ์ คิดค้นนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ใน การดำเนินชีวิตประจำวัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม 2. อธิบายความหมายความสำคัญของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. จำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย 4. เห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิ ปัญญาท้องถิ่น

ตาราง 4 (ต่อ)

การอนุรักษ์ เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ มีการสืบทอดต่อกันมา ซึ่งเกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม 2. ยกตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน 3. อธิบายและสรุปความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. เห็นคุณค่า มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน
--------------------------------------	--	---

1.4 ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ของ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551 : 67-69)

1.5 ศึกษาวิธีเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD

1.6 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ตามโครงสร้างที่วิเคราะห์ ตามลักษณะการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ตามแนวคิดหลักของ Slavin มีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน จำนวน 5 แผน

1.6 เสนอแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลรวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้วัดและประเมินผล

1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลับมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะและประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญการวัดหรือวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล รวมทั้งเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่

1.8.1 อาจารย์ยรรยง ผิวอ่อน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

1.8.2 อาจารย์บัญญัติ โอษฐ์งาม ศึกษาพิเศษชำนาญการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.8.3 อาจารย์อดิศักดิ์ ก่อแก้ว ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านสะโน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 วุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเสนอแนะให้แก้ไขในด้านความสัมพันธ์ของจุดประสงค์ สื่อ การวัด และประเมินผล และพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละด้าน จากแบบประเมิน ชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

1.9 เกณฑ์การประเมินแบบ Rating Scale 5 ระดับ มีรายละเอียดคะแนนการประเมิน ดังนี้

เหมาะสมที่สุด	4.51 – 5.00 คะแนน
เหมาะสมมาก	3.51 – 4.50 คะแนน
ปานกลาง	2.51 – 3.50 คะแนน
น้อย	1.51 – 2.50 คะแนน
น้อยที่สุด	1.00 – 1.50 คะแนน

1.10 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วมาหาค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ การตัดสินคือ ถ้าได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ถึง 5.00 ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด ถือว่าเป็น แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใช้ได้ ผลปรากฏว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาการจัด กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรม การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.75 ถึง 3.86 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมมาก

1.11 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตามข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ความเหมาะสมในการใช้คำ การพิมพ์ตกหล่น การเรียงลำดับ สื่อการเรียนรู้และเกณฑ์ การให้คะแนนพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม จัดพิมพ์แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเตรียมนำไปทดลอง สอน (Try-out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหัวงัว จำนวน 32 คน เพื่อหาคุณภาพ ความเหมาะสมด้านเวลา สื่อการเรียนรู้ และกิจกรรม การเรียนรู้ นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.12 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มาปรับปรุง จัดพิมพ์เป็นฉบับจริง แล้วนำเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบปรับปรุงให้มีความเหมาะสม

1.13 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นแบบอิงเกณฑ์ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเอง และหาคุณภาพแบบทดสอบ ตามลำดับ ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือครู เนื้อหาสาระ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 132-163)

2.2 ศึกษาหลักสูตรเนื้อหา ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คู่มือการวัดผล ประเมินผล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้ทราบเนื้อหา

2.3 ศึกษาวิธีสร้างข้อสอบและวิธีการวิเคราะห์ เนื้อหา จุดประสงค์ การวัดผลการศึกษาของ (สมนึก ภัททิยธนี. 2555 : 150-175) หนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ (บุญชม ศรีสะอาด. 2551 : 70-104) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ ใช้จริง 30 ข้อ

2.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ การเรียนรู้ในเรื่องการสร้างแบบทดสอบ

2.5 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อให้ออกข้อสอบได้ครอบคลุมเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนข้อสอบที่ต้องการให้สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	
		จำนวนข้อที่ออก	จำนวนข้อที่ต้องการ
บรรทัดฐานและประเภทของวัฒนธรรม	1. อธิบายความหมายของวัฒนธรรมได้ 2. จำแนกประเภทของวัฒนธรรมได้	8	6
ความหลากหลายของวัฒนธรรมไทย	1. อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ของสังคมไทยได้ 2. การปฏิบัติตนที่เหมาะสมตามวัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ ในสังคมไทย 3. คุณค่าของวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย	8	5
คุณค่าของวัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิต	1. อธิบายประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม 2. แนวทางการรักษาวัฒนธรรมให้ดำรงอยู่สืบไป	8	6

ตาราง 5 (ต่อ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. อธิบายความหมายความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. จำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย 3. คุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น	8	5
การอนุรักษ์ เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ยกตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน 2. สรุปความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. การอนุรักษ์เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	13	8
รวม		45	30

2.6 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยเป็นข้อสอบปรนัยแบบอิงเกณฑ์ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ

2.7 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกัน กับ ข้อ 1.8 พิจารณาว่าวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC โดยมีเกณฑ์ ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2555 : 220)

ให้ + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดผลตรงจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดผลตรงจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตรงจุดประสงค์การเรียนรู้

2.8 วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ พิจารณาข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 ถือว่าใช้ได้ พบว่าเข้าเกณฑ์ทั้ง 45 ข้อ เลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00

2.9 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยจ้ง จำนวน 32 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่เรียนด้วยแผนการจัดการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแล้ว

2.10 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (B) ของข้อสอบรายข้อ โดยใช้วิธีของแบรนแนน (Brennan) (สมนึก ภัททิยธนี. 2555 : 216) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก (B) เข้าเกณฑ์คือ ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 คัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ ตามเกณฑ์ ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.77

2.11 นำข้อสอบทั้ง 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิธีของ (Lovett) (สมนึก ภัททิยธนี. 2555 : 229) ผลปรากฏว่ามีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

2.12 จัดพิมพ์แบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เป็นแบบทดสอบฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน

แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

3.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert) จากหนังสือการประเมินการเรียนรู้ (ขวลิต ชูกำแหง. 2551 : 105-127)

3.3 สร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ต้องการใช้จริง 10 ข้อ

3.4 นำแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมของข้อคำถาม แล้วนำข้อเสนอนี้มาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบวัดความพึงพอใจ ที่ได้ปรับปรุงข้อบกพร่องแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อความและความถูกต้องของภาษา แล้วนำข้อเสนอนี้มาปรับปรุง

3.6 นำแบบวัดความพึงพอใจไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหัวจัว อำเภอสนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 จำนวน 32 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับที่ทดลองใช้ (Tryout) แผนการจัดการเรียนรู้

3.7 นำผลการทดลองมาหาคุณภาพรายข้อของแบบวัด โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (rxy) โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) แล้วคัดเลือกแบบวัดความพึงพอใจข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้จำนวน 10 ข้อที่ต้องการใช้จริง

3.8 นำแบบวัดความพึงพอใจทั้ง 10 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ. 2553: 101) ปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

3.9 จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจ เพื่อนำไปใช้ในการทดลองจริงต่อไป

รูปแบบของการศึกษาค้นคว้า

การทดลองครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ใช้รูปแบบแผนการทดลองแบบ The Single Group Pre –test Post – test แบบแผนการทดลอง ดังตาราง 6 (บุญชมศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 52)

ตาราง 6 แบบแผนการทดลองแบบ The Single Group Pre –test Post – test

กลุ่มทดลอง	Pre-test	Treatment	Post-test
	T1	X	T2

เมื่อ	T1	หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง
	X	หมายถึง การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD
	T2	หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการจัดห้องเรียน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน จำนวน 6 กลุ่ม จัดคละนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ในสัดส่วน 1 : 2 : 2 โดยใช้คะแนนจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม
2. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานของนักเรียน โดยทดสอบในช่วงแรกด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น
3. ดำเนินการสอนตามขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น โดยทำการสอนทีละแผน จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ระหว่างดำเนินการสอนจะมีการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน การทำกิจกรรมกลุ่ม และการทดสอบย่อย
4. เมื่อสิ้นสุดการสอนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว จึงทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม
5. หลังจากทดสอบหลังเรียนแล้ว ผู้ศึกษาค้นคว้าให้นักเรียนตอบแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ รูปแบบ STAD
6. นำคะแนนที่ได้จากการเก็บข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า

เริ่มดำเนินการศึกษาค้นคว้าในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ระหว่าง วันที่ 20 ธันวาคม 2555 ถึง วันที่ 25 มกราคม 2556 ดังตาราง 7

ตาราง 7 กำหนดวัน เวลา และกิจกรรมการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	เวลาจัดกิจกรรม	ชั่วโมง
21 ธันวาคม 2555	ทดสอบก่อนเรียน 1	14.00-15.00 น.	1
28 ธันวาคม 2555	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1	13.00-15.00 น.	2
4 มกราคม 2556	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2	13.00-15.00 น.	2
11 มกราคม 2556	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3	13.00-15.00 น.	2
18 มกราคม 2556	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4	13.00-15.00 น.	2
25 มกราคม 2556	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5	13.00-15.00 น.	2
1 กุมภาพันธ์ 2556	ทดสอบหลังเรียน 1	13.00-14.00 น.	1
1 กุมภาพันธ์ 2556	วัดความพึงพอใจ	14.00-15.00 น.	1

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80
 - 1.1 การหาเกณฑ์ 80 ตัวแรก ดำเนินการ ดังนี้
 - 1.1.1 รวมคะแนนพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และแบบทดสอบย่อยที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบถูกทั้งหมด
 - 1.1.2 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและแบบทดสอบย่อย
 - 1.1.3 คิดหาค่าเฉลี่ยที่ได้เป็นร้อยละ
 - 1.2 การหาเกณฑ์ 80 ตัวหลัง ดำเนินการดังนี้
 - 1.2.1 รวมคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 - 1.2.2 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
2. การวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน และผลต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ร้อยละ 80
 - 2.1 รวมคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนที่นักเรียนตอบถูกทั้งหมด
 - 2.2 รวมคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนที่นักเรียนตอบถูกทั้งหมด
 - 2.3 เปรียบเทียบหาความก้าวหน้าด้วยการใช้วิธีของ กูดแมน, เฟรดเทอร์ และชไนเดอร์ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 115)
3. การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของแบบวัดความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ตามเกณฑ์และการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 162)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดความพึงพอใจ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2555 : 220)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

- เมื่อ **IOC** แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
- ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
- N** แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบอิงเกณฑ์ โดยวิธีของ แบรินแนน (Brennan) (สมนึก ภัททิยธนี. 2555 : 216)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

- เมื่อ **B** แทนค่าอำนาจจำแนก
- U** แทนจำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ตอบถูก
- L** แทนจำนวนคนไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ตอบถูก
- N₁** แทนจำนวนคนรอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
- N₂** แทนจำนวนคนไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

1.3 สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบอิงเกณฑ์จากผลการสอบครั้งเดียวโดยใช้สูตรของโลเวทท์ (Lovett) (สมนึกภัททิยธนี. 2551 : 97)

$$\text{สูตร } r_{cc} = 1 - \frac{k \Sigma X_i - \Sigma X_i^2}{(k - 1) \Sigma (X_i - C)^2}$$

- เมื่อ Γ_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 k แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 X_i แทน คะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคน
 C แทน คะแนนจุดตัดของแบบทดสอบ

1.4 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความพึงพอใจ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item – total Correlation) ของแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ. 2553 : 98) ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

- เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับ Y
 $\sum x$ แทน ผลรวมของตัวแปร X
 $\sum y$ แทน ผลรวมของตัวแปร Y
 $\sum xy$ แทน ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่าง X กับ Y แต่ละคู่
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของค่าตัวแปร X
 $\sum y^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของค่าตัวแปร Y
 N แทน จำนวนข้อมูล

1.5 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 101)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

- เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด
 n แทน จำนวนข้อของแบบวัด
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
 s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2551 : 102) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่าเฉลี่ย $\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม N แทนจำนวนคนในกลุ่ม

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2551 : 103)

โดยใช้สูตร

$$S. D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S. D.$ แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน x แทนคะแนนแต่ละตัว N แทนจำนวนคนทั้งหมด \sum แทนผลรวม

2.3 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ. 2553 : 125)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทนร้อยละ f แทนความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ n แทนจำนวนความถี่ทั้งหมด2.4 การหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ E_1 และ E_2 ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้
(เผชิญ กิจระการ. 2544 : 49)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทนประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน
 ΣX แทนคะแนนรวมของแบบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้
 A แทนคะแนนเต็มของแบบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้
 N แทนจำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum Y}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทนประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 ΣX แทนคะแนนรวมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 B แทนคะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 N แทนจำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.5 ทดดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) ที่คำนวณโดยใช้สูตร

E.I. : Effectiveness Index (บุญชมศรีสะอาดและคณะ. 2551 : 117) ดังนี้

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - (\text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน})}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง อีกทั้งเพื่อความสะดวกในการนำเสนอข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Σx	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้วิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การทำงานกลุ่ม และจากการทำแบบทดสอบย่อยประจำเนื้อหาท้ายแผน (E_1) และจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน (E_2)

ตาราง 8 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมกลุ่มของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	คะแนนระหว่างเรียน (N=30)		
	คะแนนพฤติกรรมกลุ่ม (20)	คะแนนทดสอบย่อย (10)	คะแนนรวม
1	452	231	683
2	485	237	722
3	490	-	490
4	507	-	507
5	515	246	761
รวม	2,449.00	714.00	3,163.00
\bar{X}	489.80	238.00	632.60
S. D.	24.41	7.55	125.63
ร้อยละ	81.63	79.33	81.10

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD (E_1) เท่ากับ 81.10

จากตาราง 8 พบว่า คะแนนนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และแบบทดสอบย่อยหลังแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 632.60 คิดเป็นร้อยละ 81.10 แสดงว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 81.10

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนเฉลี่ยมาตรฐาน และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คะแนนทดสอบหลังเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	จำนวนนักเรียน	คะแนน
30	2	60
29	1	29
28	1	28
27	2	54
26	3	78
25	3	75
24	4	96
23	4	92
22	4	88
21	2	42
20	3	60
19	1	19
Σx	30	721
\bar{X}		24.03
S. D.		2.98
ร้อยละ		80.11
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 80.11		

จากตาราง 9 พบว่า คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.03 คิดเป็นร้อยละ 80.11 แสดงว่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 80.11

ตาราง 10 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้
กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5

การประเมิน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S. D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	100	632.60	125.63	81.10
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	24.03	2.98	80.11
ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 81.10 /80.11				

จากตาราง 10 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ซึ่งประกอบด้วยการสังเกต
พฤติกรรมความสนใจรายกลุ่ม (20 คะแนน) และคะแนนทดสอบย่อยหลังแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
(10 คะแนน) รวมทั้งสิ้น 5 แผน มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81.10 ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนหลังเรียน (E_2) ได้คะแนนเฉลี่ย 24.03 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.11 ดังนั้น แผนการจัดการ
เรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จึงมี
ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 81.10 /80.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนา
แผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนา
แผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น ทำการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุด
เดียวกันและนำมาตรวจให้คะแนนแล้วนำมาหาค่าดัชนีประสิทธิผล ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้
กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน		ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
		ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
30	30	451	721	0.6013

จากตาราง 11 พบว่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนา
แผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการ

ใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.6013 ซึ่งแสดงว่าผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 60.13

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละรายการ ประเมินแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบเกณฑ์แปลความหมายของระดับความพึงพอใจ

ตาราง 12 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ เทคนิค STAD	\bar{X}	S. D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ	4.20	0.71	มาก
2. เนื้อหาสาระที่เรียนไม่ยากเกินไป	4.17	0.75	มาก
3. การเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ฉันเรียนอย่างสนุกสนานมีความสุข	4.43	0.68	มาก
4. มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น	4.43	0.77	มากที่สุด
5. การเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ฉันสามารถคิดวิเคราะห์ได้ดีขึ้น	4.63	0.56	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาเรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น	4.07	0.91	มาก
7. กิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาเรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น	4.13	1.07	มาก
8. เนื้อหารายละเอียดในใบความรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.50	0.68	มาก
9. ฉันรู้สึกพอใจในคะแนนของฉันและคะแนนกลุ่ม	4.40	0.81	มาก
10. ฉันพอใจที่ได้ทำงานร่วมกับเพื่อน	4.30	0.79	มาก
10. ฉันชอบการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ	4.30	0.79	มาก
โดยรวม	4.23	0.46	มาก

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้าและสรุปผลการศึกษาครั้งนี้ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สรุปผล

1. แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.10/80.11
2. ดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.6013 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 60.13
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้า เรื่องการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถอภิปรายพบประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.10/80.11 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด จาก คะแนนความสนใจในกระบวนการทำงานรายกลุ่ม รวมคะแนนใบงาน แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และ คะแนนทดสอบย่อยหลังแผน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ รวมกัน ทั้ง 5 แผน คิดเป็นร้อยละ 81.10 และคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.11 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 การที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น ได้รับการตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และผ่านการประเมินตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมจากผู้มีประสบการณ์และได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ มีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาเอกสารการจัดทำแผน การทำกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล จนเข้าใจและนำมาสร้างแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ได้ทำการทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของ เครื่องมือ และมีการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่สร้างขึ้นได้ ผ่านขั้นตอนในการสร้างอย่างเป็นระบบ และผ่านการตรวจสอบ และแก้ไข ข้อบกพร่องจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้ เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ ทำให้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มัณฑกา โนนทะ เสน (2553: 55-64) พบว่า ประสิทธิภาพของการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง วันสำคัญของไทย โดยใช้กระบวนการ กลุ่มแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.48/83.11 สอดคล้องกับผลการศึกษากรรณิการ์ วรณทองสุก (2553 : 121-130) พบว่าประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้การใช้นิทาน ประกอบจัดการกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.0/84.20 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับข้อเสนอ ของ แสง โชติบุญ (2553 : 81-93) ที่ว่าการพัฒนาแผน การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.89 / 82.64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุจิต ภิญโญศักดิ์ (2552 : 57-98) พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม และเศษส่วน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) และด้านผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 80.00 / 77.68 สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ สุวรรณารี ศรีขลา (2551: 62-103) พบว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 8.66/81.92 จากสาเหตุดังกล่าว จึงเป็นผลทำให้แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2. ดัชนีประสิทธิผล ของ แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6013 ซึ่งแสดงว่าผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 60.13 ถ้าพิจารณา เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้มีการเรียนรู้อัตโนมัติที่ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดความสนุกสนาน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก การจัดการเรียนการสอนมีการช่วยเหลือกันและกันระหว่างนักเรียนในกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน เป็นเด็กนักเรียนเรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 2 คน เรียนอ่อน 2 คน ช่วยเหลือกันในการเรียนเพื่อความสำเร็จในการเรียน และมีการเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเช่น การชมเชย การให้รางวัล ให้นักเรียนทำคะแนนได้สูงสุด การจัดการเรียนการสอนที่ดี มีระบบ มีขั้นตอน มีเทคนิควิธีการสอนที่ดี จะทำให้นักเรียนความก้าวหน้าทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มัณฑกา โนนทะเสน (2553 : 55-64) พบว่า การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง วันสำคัญของไทย โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ เทคนิค STAD มีดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.4609 ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 46.09 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กรรณิการ์ วรรณทองสุก (2553 : 121-130) พบว่า แผนการเรียนรู้การใช้นิทานประกอบการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.6947 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 69.47 ซึ่งสอดคล้องกับ แสง โชติบุญ (2553 : 81-93) ที่ว่าค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.6621 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของสุจิต ภิญโญศักดิ์ (2552 : 57-98) พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม และเศษส่วน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ

0.6803 สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ สุวรรณารี ศรีขลา (2551 : 62-103) พบว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ มีดัชนีประสิทธิผล ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.6356 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 63.56 มีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การจัดการเรียนการสอนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มมากขึ้นหรือมีค่าดัชนีประสิทธิผลที่สูงขึ้นและทำให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอีกด้วย

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแผนการจัดการ กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรม การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีเนื้อหาสาระที่ไม่ยากเกินความรู้ความสามารถ เนื้อหาสาระเป็น ประโยชน์ต่อนักเรียนสามารถเรียนรู้และปฏิบัติจริงสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง นักเรียน สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ มณฑกา โนนทะเลสน (2553: 55-64) พบว่า การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง วันสำคัญของไทย โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ เทคนิค STAD นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผล การศึกษา ของ กรรณิการ์ วรณทองสุข (2553 : 121-130) พบว่าแผนการเรียนรู้การใช้ทาน ประกอบจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ แสง โชติบุญ (2553 : 81-93) ที่ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เรื่องพลเมืองดี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของสุจิต ภัยบุญศักดิ์ (2552 : 57-98) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการ เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD อยู่ในระดับมาก การจัดการเรียนการสอนที่ดีควรต้องคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนในการ เรียน

ความแตกต่างของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนในวิชานั้นๆ ครูได้แบ่งกลุ่ม เล็กๆ กลุ่มละ 5 คน ระหว่างนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน สมาชิกทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมใน การทำงานที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ประสบผลสำเร็จ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้กำลังใจจนกว่าจะเข้าใจได้ และนักเรียนได้รับการ ทดสอบความรู้ความสามารถที่หลากหลาย เช่น ตอบคำถามการทำใบงานการทำแบบทดสอบ การปฏิบัติจริง การแสดงบทบาทสมมุติโดยการให้คำชมเชย และให้รางวัลทุกครั้งที่ยื่น ทำให้นักเรียน มีความสนใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ทำให้นักเรียนเกิด ความพึงพอใจในการเรียน และช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคSTAD ครูควรกระตุ้นให้กำลังใจให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ ในการเรียนและกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อกลุ่มและครูควรส่งเสริมทักษะทางสังคมในหลาย ๆ ด้าน ให้กับผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนสามารถออกไปสู่สังคมภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคSTAD ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สภาพความพร้อมของร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน เพราะผู้เรียนทุกคนต้องระดมความคิด ความสามารถของตนแก่สมาชิก ครูผู้สอน จึงควรระมัดระวังเรื่องการจัดกลุ่มนักเรียน ควรนำเอาการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของเด็กนักเรียน ที่ต้องการแสดงความสามารถของตนอย่างอิสระ

1.3 จัดกลุ่มนักเรียนให้ละความสามารถอย่างชัดเจนตามสาระการเรียนรู้ที่สอน เพื่อให้สมาชิกเกิดพฤติกรรมกลุ่มร่วมมือในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการเรียนการสอน

1.4 การจัดกลุ่มผู้เรียนสำหรับการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ ผู้ศึกษาค้นคว้าจะต้องตรวจสอบข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างให้ละเอียด เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ละความสามารถจริง ๆ คือ ได้คนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ที่มีความสามารถแตกต่างกันให้ชัดเจน

1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจะต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดคอยให้คำแนะนำ และช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาในการเรียนรู้

1.6 ครูควรให้คำชมเชยผลงานนักเรียนทุกคนและนำเสนอให้ผู้อื่นที่เป็นบุคคลภายนอกได้เห็นผลงาน ของนักเรียน เพื่อเป็นกำลังใจ อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนเห็นว่างานของตนมีค่า

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลที่เกิดจากการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ STAD ในด้านทักษะ กระบวนการคิดการแก้ปัญหา การสร้างองค์ความรู้กับผู้เรียนในระดับต่าง ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD ที่ประสบความสำเร็จ ในกลุ่มวิชาอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการตามความถนัด และความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

2.3 ควรเปรียบเทียบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ เทคนิค STAD กับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- _____. การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- _____. การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2551.
- _____. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2551
- _____. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- กรรณิการ์ วรณทองสุข. ผลการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- กิตติมา ปริดิติก. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2529.
- ชวลิต ชูกำแพง. การประเมินการเรียนรู้. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551
- _____. การวิจัยหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553
- ถวิล ธาราโรจน์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์, 2536.
- ทิตนา แคมมณี. รูปแบบการเรียนการสอน ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย, 2551
- _____. ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย, 2553
- นาคยา ปิลันธนานนท์. การเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์แม็ค จำกัด, 2543.
- บุญชม ศรีสะอาด. งานวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน, 2545.
- _____. การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน, 2546.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กอพลินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2551.
- _____. พื้นฐานการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กอพลินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2553.

- บุรุษย์ ศิริมหาสารคาม. แผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : บริษัทบุ๊คพอยท์ จำกัด, 2545.
- ประสาธ อิศรปรีดา. สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541.
- ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526
- เผชิญ กิจระการ. “การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E1/E2),” การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7 : 46 – 51 ; กรกฎาคม, 2544.
- เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. “ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.),” การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. 8 : 31-50 ; กรกฎาคม, 2545.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- มนตรี เฉียบแหลม. ความหมายของความพึงพอใจ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2536.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารชุดการสอนวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 21. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547.
- มณฑกา โนนทะเสน. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง วันสำคัญของไทย โดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบ ร่วมมือ เทคนิค STAD. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 2553.
- โยธิน ศันสนยุทธ. จิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมวิชาการ, 2530.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. การวัดผลและการสร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ระวีวรรณ ศรีครามครัน. เทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2542.
- ลักขณา สริวัฒน์. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2549.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2542.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551
- สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2555.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2551.
- สมศักดิ์ ภู่วิดาวรรณ. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง. พิมพ์ครั้งที่ 5. เชียงใหม่ : แสงศิลป์, 2545.
- สุจิต ภิญโญศักดิ์. พัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยมและ เศษส่วนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 2552.

- สุพินญา คำขจร. การเปรียบเทียบผลการเรียนด้วย CIPPA และ TAI ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ความสามารถการคิดวิเคราะห์และความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- สุรัชย์ ขวัญเมือง. วิธีสอนและการวัดผลวิชาคณิตศาสตร์ ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
เทพนิมิตการพิมพ์, 2532.
- สุวรรณารี ศรีขลา. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การอ่าน
จับใจความ วิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิค
ภาพสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
2551.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 19 วิธีจัด การเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2547.
- _____. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2549.
- _____. 19 วิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ :
ภาพพิมพ์, 2550.
- แสง โชติบุญ. การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องพลเมืองดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์, 2522.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ปีการศึกษา 2554. สุรินทร์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2,
2554.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. หลักการสอน. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮาส์, 2537.
- อารมณ เพชรชื่น. เทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา ระดับประถมศึกษา. ชลบุรี :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน,
2527.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ
: บุ๊คพ้อยท์, 2545.
- Adkinson, Jane Ellen. “Does Cooperative Learning Affect Girls’ and Boys’ Learning and
Attitudes Toward Mathematic Transformation Skills in Single - Sex and
Mixed – Sex Classroom?,” Dissertation Abstracts International. 68(11) :
unpaged ; May, 2008.
- Chen, M.I. “A Study of the Effects of Cooperative Learning Strategies on
Student Achievement in a Taiwan College,” Dissertation Abstracts
International. 65(1) : 57-A, 2004.

- Ghaith, Ghazi. “Correlates of the Implementation of the STAD Cooperative Learning Method add in the English as a Foreign Language Classroom,” International Journal of Bilingual Education & Bilingualism. 7(4) : 279-294, 2004.
- Goodman, R.I. and others. “The Effectiveness Index as Comparative Measure in Media Product Evaluation,” Education Technology. 20(9) : 30-34 ; May, 1980.
- Sexton, Aimee Ann. “A Cooperative of the Study Effects of Cooperative Learning on Reader Responds in a Seventh Grade Reading Classroom,” Masters Abstracts International. 41(05) : 1258 ; October, 2003.
- Zuheer, Khaled Mohsen Mohammed. The Effect of Using a Program Based on Cooperative Learning Strategy on Developing Some Oral Communication Skills Students. at English Department, Faculty of Education, Sana’a University. Masters Theses, Yemen : Sana’a University, 2008.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เวลา 10 ชั่วโมง

เรื่อง บรรทัดฐานและประเภทของวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

ทำการสอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม อารงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัด

ป.5/3 เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย

3. สาระสำคัญ

วัฒนธรรมไทยเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเจริญงอกงามตามวิถีชีวิตแบบไทย มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม
2. ปฏิบัติตนได้เหมาะสมและถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย
3. บอกความหมายและประเภทของวัฒนธรรมได้
4. แสดงความชื่นชมผู้ที่ปฏิบัติตนได้เหมาะสมและถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย

5. สาระการเรียนรู้

1. การปฏิบัติตนตามบรรทัดฐานทางสังคม
2. ความหมายของวัฒนธรรม
3. ประเภทของวัฒนธรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิค STAD6.1 ขั้นเตรียม (5 นาที)

1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย การใช้ ภาษา การกิน การอยู่ ความเชื่อและสิ่งที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา ให้นักเรียนเล่าทีละคน และครูพูดเชื่อมโยง จากที่นักเรียนเล่า นำสู่สาระสำคัญของบรรทัดฐานทางสังคม

2. ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบ

6.2 ชั้นสอน (35 นาที)

1. ให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เพลงรักชาติไทย (สำนึกไทย) และฝึกร้องตาม
2. ครูสนทนาถึงเนื้อเพลง รักชาติไทย (สำนึกไทย) ควรใช้ภาษาไทยและการแต่งกายแบบไทยและสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่สังคมยึดถือปฏิบัติที่เป็นระ ียบแบบแผนเดียวกัน สิ่งนั้นเรียกว่าบรรทัดฐานเพื่อเป็นตัวกำหนดว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย จากนั้นครูอธิบายถึงความหมายของวัฒนธรรม ลักษณะของวัฒนธรรมและประเภทของวัฒนธรรม พร้อมกับยกตัวอย่างและใช้ภาพประกอบ

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้เรื่อง วัฒนธรรม ดังนี้

วัฒนธรรม หมายถึง แบบแผนในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน และเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญของมนุษย์

ลักษณะของวัฒนธรรม คือ

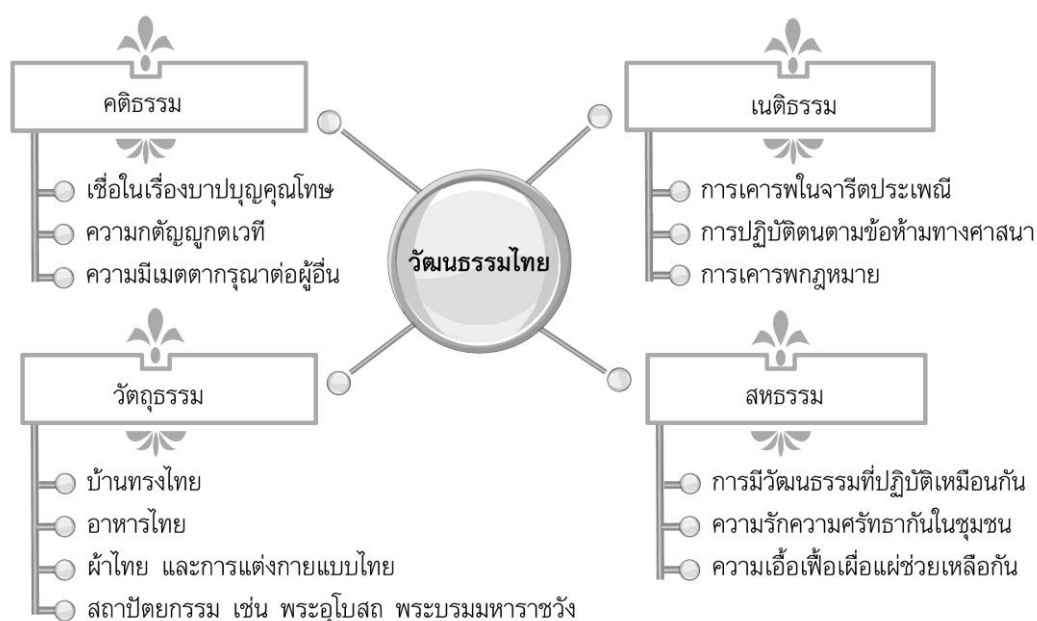
- (1) เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดได้โดยการเรียนรู้
- (2) เป็นวิถีชีวิต
- (3) เป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ประเภทของวัฒนธรรม ได้แก่

- (1) วัฒนธรรมทางวัตถุ
- (2) วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ

3. ครูอธิบายว่า วัฒนธรรม เป็น แบบแผนการดำรงชีวิตของบุคคลในแต่ละสังคมที่ยึดถือปฏิบัติเป็นมรดกสืบทอดกันมาแสดงถึงความเจริญของงานและศีลธรรมอันดีงามของคนในสังคม วัฒนธรรมไทย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท 1. คติธรรม 2. วัตถุธรรม 3. เนติธรรม 4. สหธรรม

4. ครูอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของวัฒนธรรมไทย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท โดยใช้แผนภูมิประกอบ

5. ครูให้นักเรียนอ่านแผนภูมิ แล้วครูถามคำถามให้นักเรียนตอบ เพื่อเป็นการสรุปความรู้ เช่น ความหมายของคตินิยม วัตถุประสงค์ เนติธรรม สหธรรมคืออะไร และมีอะไรบ้าง ให้นักเรียนยกตัวอย่างประกอบ

6. ให้นักเรียนร้องเพลง หนูแหวน เป็นทำนองที่นักเรียนคิดเอง และทำท่าทางประกอบ

หนูแหวนมีกิริยาน่ารัก พบใครรู้จักก็ทักทายปราศรัย

ผู้ใหญ่กว่าก็กระพุ่มมือไหว้ (ซ้ำ) เพื่อนกันก็ยิ้มให้ แล้วกล่าวคำสวัสดิ์

7. นักเรียนร่วมกันอภิปรายการกระทำของหนูแหวน เหมาะสมตามวัฒนธรรมไทยหรือไม่ และ ให้นักเรียนเสนอแนะวิธีการไหว้ให้ถูกต้อง โดยขออาสาสมัครมาแสดงประกอบคำอธิบายของเพื่อนๆ

8. นักเรียนดูวีดิทัศน์มารยาทไทยเพื่อให้นักเรียนเห็นแบบอย่างการปฏิบัติที่ถูกต้อง

6.3 ชั้นทำกิจกรรมกลุ่ม (60 นาที)

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยละความสามารถประกอบด้วย นักเรียนที่มีความสามารถสูง ปานกลาง และความสามารถต่ำ (เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 2 คน) โดยให้แต่ละกลุ่มเลือก ประธาน รองประธาน เลขานุการ แล้วอธิบายขั้นตอนและมอบหมายการร่วมกิจกรรมกลุ่มร่วมมือ

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารับบัตรกิจกรรม เรื่องมารยาทไทย ใบความรู้ที่ 1 วัฒนธรรมไทย และใบงานที่ 1 แล้วร่วมกันศึกษา โดยให้คนเก่งอ่านให้เพื่อนฟัง 1 รอบ และให้คนปานกลางอ่านให้เพื่อนฟังอีก 1 รอบ สมาชิกกลุ่มทุกคนช่วยกันตรวจสอบทบทวนเนื้อหาจนเข้าใจ สรุปเป็นความรู้ของกลุ่ม

3. นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหา ร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มสรุปใจความสำคัญลงในใบงาน

4. แต่ละกลุ่มเตรียมแสดงบทบาทสมมติตามบัตรกิจกรรมที่กลุ่มได้รับ โดยศึกษาในหัวข้อ ดังนี้

กลุ่ม 1 การไหว้ผู้มีพระคุณ และผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ

กลุ่ม 2 การกราบผู้มีพระคุณ และผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ

กลุ่ม 3 การยืนเคารพธงชาติ และการยืนต่อหน้าผู้ใหญ่

กลุ่ม 4 การเดินผ่านผู้ใหญ่

กลุ่ม 5 การนั่งพับเพียบต่อหน้าผู้ใหญ่

กลุ่ม 6 การรับของ ส่งของให้ผู้ใหญ่

5. นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ บรรทัดฐานและ วัฒนธรรมไทยเป็นรายบุคคล

6. 4 ชั้นตรวจสอบผลงาน (10 นาที)

1. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจคำตอบแบบทดสอบย่อยของนักเรียน แล้วนำคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่มแล้วหาคาเฉลี่ย

2. กลุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ประกาศยกย่องเป็นผู้มีผลงานดีเด่นประจำวันแล้ว นำคะแนนติดไว้ที่ป้ายนิเทศ

6.5 สรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม (10 นาที)

1. กลุ่มนักเรียนส่งตัวแทนมาจับสลากลำดับการนำเสนอผลงาน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียนตามลำดับที่จับสลากได้ เสร็จแล้วนำผลงานติดไว้ที่ป้ายนิเทศ
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของวัฒนธรรมไทย

7. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

- 7.1 วีดิทัศน์ เพลงรักชาติไทย (สำนึกไทย)
- 7.2 ภาพวัฒนธรรม
- 7.3 วีดิทัศน์ มารยาทไทย
- 7.4 ใบความรู้
- 7.5 บัตรกิจกรรม
- 7.6 แบบทดสอบย่อยท้ายแผนที่ 1

8. การวัดและประเมินผล

8.1 วิธีการประเมิน

1. สังเกตพฤติกรรมรายกลุ่ม
2. ทดสอบความรู้เรื่อง บรรทัดฐานและประเพณีของวัฒนธรรม

8.3 เครื่องมือประเมิน

1. แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม
2. แบบทดสอบย่อยท้ายแผนที่ 1

8.4 เกณฑ์การประเมิน

1. นักเรียนมีพฤติกรรมรายกลุ่มผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดี
2. นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยได้คะแนนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์

ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

()

ผู้อำนวยการโรงเรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกผลหลังการสอน

.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางวันเพ็ญ อุ่นรัมย์)

ตำแหน่ง ครูผู้สอน

วันที่ เดือน..... พ.ศ.

เพลง รักชาติไทย สำนึกไทย

กว่าจะเป็นผืนดินแหลมทอง บรรพชนพี่น้องของเรา ต่างปกป้องรักษา ไม่ให้ใครมาแย่งเอา
แผ่นดินของเรา ไม่ใช่ของใคร

เรามีวันนี้ร่วมกัน วันที่โลกเรานั้นศิวิไลซ์ หยัดยืนบนความหลากหลาย คงไว้ซึ่งความเป็น
ไทย

ไม่ว่าอย่างไร เราภาคภูมิใจของเรา

***สำนึกในแผ่นดิน รู้รักถิ่นฐานไทย กินและใช้ของไทยด้วยใจเกื้อกูล ให้ยั่งยืนสืบไป
ลูกหลานไทยไม่สูญ ทดแทนคุณแผ่นดินด้วยสำนึกไทย

ชาติ พระศาสนา องค์กราชน เทิดทูนเหนือเกล้านั้นจนตาย แม่น้ำ ทะเล ภูเขา วัฒนธรรมอีก
มากมาย นี่แหละไทย เราภาคภูมิใจของเรา

(ซ้ำ) ***

ความเป็นไปในชาติของเรา ใครเขาที่ไหนจะรู้ ปฏิเสธใครเขาคิดดู ก็รู้แก่ใจอยู่แล้ว

ใบความรู้ เรื่อง บรรทัดฐาน

เมื่อคนเรามาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม แต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันในด้านความคิด และการกระทำ

บางคนอาจจะทำอะไรตามความพึงพอใจของตน ถ้าหากสมาชิกส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเช่นนั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมได้ ดังนั้นจึงมีการกำหนดแนวทางไว้ให้สมาชิกของสังคมได้ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน โดยผ่านเครื่องมือข้อตกลงทางสังคม 3 ประการ คือ

บรรทัดฐาน

บรรทัดฐาน หมายถึง แบบแผน กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ที่สังคมกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางให้สมาชิกในสังคมยึดถือและปฏิบัติ บรรทัดฐานแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. วิถีประชา

วิถีประชา หรือ **วิถีชาวบ้าน** เป็นแนวทางปฏิบัติของบุคคลในสังคมที่ปฏิบัติอยู่โดยทั่วไป

จนเป็นปกติ จนเกิดความเคยชิน ไม่ได้เกิดจากการถูกบีบบังคับด้วยกฎหมาย แต่ถ้าใครไม่ปฏิบัติตาม อาจจะถูกตำหนิจากสังคมได้

การปฏิบัติตามวิถีประชา เช่น การต้อนรับแขกผู้มาเยือน การให้ความเคารพผู้ใหญ่ การกล่าวคำทักทายเมื่อพบกัน มารยาทในการแต่งกาย มารยาทในการพูด มารยาทในการรับประทานอาหาร เป็นต้น

2. จารีต

จารีต เป็นระเบียบแบบแผนที่สมาชิกในสังคมจะต้องถือปฏิบัติ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด โดยมีศีลธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง ถ้าสมาชิกในสังคมไม่ปฏิบัติตามจารีต จะถูกคนในสังคมรังเกียจ และได้รับการดูหมิ่น เหยียดหยาม

จารีตของสังคมไทย เช่น ความกตัญญูต่อพ่อแม่ ความซื่อสัตย์ระหว่างสามีภรรยา ความเชื่อทางศาสนา ระบบอาวุโส เป็นต้น

3. กฎหมาย

กฎหมาย เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารบ้านเมือง ที่กำหนดให้ประชาชนปฏิบัติ และมีบทลงโทษด้วยว่า ถ้าทำผิดกฎหมายแต่ละอย่างจะได้รับโทษสถานใดบ้าง

อาจกล่าวได้ว่า กฎหมายเป็นข้อบังคับที่เกิดจากวิถีประชา และจารีต ดังนั้นกฎหมายที่ดีจึงต้องมีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับวิถีประชา และจารีต รวมทั้งไม่ขัดต่อความรู้สึกของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศด้วย

ใบความรู้

เรื่อง วัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึง แบบแผนในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ที่ปฏิบัติสืบกันมาเป็นเวลาช้านาน และเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญของมนุษย์ เช่น ภาษา การแต่งกาย ประเพณี พิธีกรรมต่างๆ เป็นต้น

วัฒนธรรมในสังคมไทย

สังคมไทย มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เป็นแบบของตนเอง ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ประการ ดังนี้

1. คติธรรม เป็นวัฒนธรรมทางด้านศีลธรรม เป็นจารีตประเพณีซึ่งถือเป็นหลักของการดำเนินชีวิต ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนาซึ่งสอนในเรื่องของกรรม โดยสอนให้เชื่อในเหตุและผลความเป็นไปในธรรมชาติ มากกว่าความศรัทธา

2. เนติธรรม เป็นวัฒนธรรมทางด้านกฎหมาย หรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีความสำคัญเสมอด้วยกฎหมายหรือการกระทำบางอย่างที่ไม่มีกฎหมายห้ามไว้ แต่ถ้าใครทำเข้าก็เป็นทั้งรังเกียจของสังคม เช่น พ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงดูบุตรถ้าพ่อแม่เพิกเฉยละทิ้งหน้าที่ ก็จะถูกกฎหมายลงโทษ แต่เมื่อลูกโตขึ้นไม่เลี้ยงดูพ่อแม่ ไม่ถือว่าผิดกฎหมาย บ้านเมืองจะลงโทษไม่ได้ แต่จะเป็นที่ครหานินทาของสังคม ทั้งนี้เพราะพุทธศาสนาสอนในเรื่องของความกตัญญูต่อบุพการี

3. สหธรรม เป็นวัฒนธรรมทางสังคม หรือวัฒนธรรมในการติดต่อเกี่ยวข้องกับกลุ่มชน เป็นมารยาทในสังคม เช่น การมารยาทในการพูด การใช้ภาษา มารยาทการรับประทานอาหาร ฯลฯ

4. วัตถุธรรม เป็นวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม ที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น โดยไม่ได้หมายถึงเฉพาะวัตถุทางศิลปกรรมเท่านั้น ยังรวมถึงบ้านเรือน เครื่องแต่งกาย ข้าวของเครื่องใช้ ถนนหนทาง เครื่องอำนวยความสะดวกทุกชนิดก็จัดเป็นวัตถุธรรมทั้งสิ้น

วัฒนธรรมไทยที่ได้รับอิทธิพลมาจากพุทธศาสนา ทำให้คนไทยมีลักษณะดังนี้

1. ทางด้านคติธรรม มีความเชื่อในกฎแห่งกรรม คือทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว คนไทยจึงมีความอดทนรักความเป็นอิสระ แต่ก็ยอมรับสภาพความทุกข์ที่ได้รับ โดยถือว่าเป็นผลแห่งกรรมเก่าของตน แต่ก็มีความหวังว่าชีวิตใหม่จะดีขึ้น ถ้าทำแต่ความดี ผลแห่งความดีก็จะสนองให้เห็นทันตา

2. ทางด้านเนติธรรม มีความเคารพในสิทธิของผู้อื่น มีระเบียบวินัย เพราะมีหลักคำสอนทางพุทธศาสนา ที่ห้ามลักทรัพย์ ห้ามประพฤติดินทางเพศ ห้ามโกหก ฯลฯ หลักกฎหมายต่าง ๆ ที่คนไทยบัญญัติขึ้นก็ใช้หลักทางพุทธศาสนา

3. ทางด้านสหธรรม มีคุณธรรมต่าง ๆ ที่ทำให้อยู่ร่วมกันได้ด้วยความสงบสุข เช่นมีจิตใจโอบอ้อมอารี ไม่ผูกพยาบาท นอบน้อมถ่อมตน มีความเกรงใจผู้อื่น เชื่อฟังเคารพนับถือบุคคลตามลำดับอาวุโสและยึดมั่นในความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

4. ทางด้านวัตถุธรรม มีศรัทธามั่นคงในการทำบุญและให้ทาน ด้วยเหตุนี้คนไทยนิยมสร้างวัดวาอารามพระเจดีย์ พระพุทธรูป ดังนั้นศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรมต่าง ๆ จึงเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง บรรทัดฐานและประเภทของวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
คำชี้แจง แบบประเมินพฤติกรรมนี้ใช้ประเมินพฤติกรรมกระบวนการทำงานกลุ่มของผู้เรียน
ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินโดยใช้เครื่องหมาย/ ลงในช่องคะแนนตามความเป็นจริง

กลุ่ม	คะแนน/รายการประเมิน																รวม				
	การวางแผนการทำงาน				ระบบการทำงาน				การมีส่วนร่วมและยอมรับความคิดเห็น				การช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม					การนำเสนอผลงาน			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		1	2	3	4
1.																					
2.																					
3.																					
4.																					
5.																					

ระดับคุณภาพ

คะแนน 16-20 ถือว่า ดีมาก

คะแนน 11-15 ถือว่า ดี

คะแนน 6-10 ถือว่า พอใช้

คะแนน 0-5 ถือว่า ปรับปรุง

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

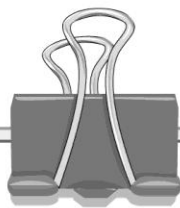
วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรมไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4	3	2	1
1.การวางแผนการทำงาน	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มทุกครั้งและทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	มีการวางแผนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มและคนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ	มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน บางครั้งหรือมีบางคนไม่ให้ความร่วมมือ	ไม่มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือ
2. ระบบการทำงาน	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบและปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนสมบูรณ์	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบและปฏิบัติหน้าที่ของตน	มีการกำหนดบทบาทแบ่งหน้าที่การทำงานเป็นบางครั้ง	ไม่มีการกำหนดบทบาทหรือแบ่งหน้าที่การทำงาน
3. การมีส่วนร่วมและยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในการทำงาน	ให้ความร่วมมือกับทุกคนในกลุ่มและยอมรับความคิดเห็นสมาชิกเป็นอย่างดี เป็นผู้นำผู้ตามเป็นอย่างดี	ให้ความร่วมมือกับทุกคนในกลุ่มและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	ให้ความร่วมมือกับทุกคนในกลุ่มและยอมรับความคิดเห็นกลุ่มบางครั้ง	ไม่ให้ความร่วมมือกันในกลุ่มและไม่ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
4. การช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม	มีการช่วยเหลือกันในขณะปฏิบัติงานและมีการอธิบายเนื้อหาแก่สมาชิกเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาร่วมกันเป็นอย่างดี	มีการช่วยเหลือกันในขณะปฏิบัติงานและมีการอธิบายเนื้อหาแก่สมาชิกเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาร่วมกัน	มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในขณะปฏิบัติงานและมีการอธิบายเนื้อหาแก่สมาชิกบ้างเป็นบางครั้ง	ต่างคนต่างปฏิบัติงาน ไม่มีการช่วยเหลือหรืออธิบายเนื้อหาแก่กัน
5. การนำเสนอผลงาน	มีผลการทำงานเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมเสร็จทันเวลา	มีผลการทำงานเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนเสร็จทันเวลา	มีผลการทำงานเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนเสร็จทันเวลาบางครั้ง	ผลการทำงานเนื้อหาไม่ถูกต้องและเสร็จไม่ทันเวลา

ใบงานที่ 1 บรรทัดฐานและประเพณีของวัฒนธรรม

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....

ให้นักเรียนสังเกตภาพแล้วตอบคำถาม

1. การปฏิบัติของบุคคลในภาพเป็นการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเภทใด
2. การปฏิบัติของบุคคลในภาพส่งผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร

1. การปฏิบัติของบุคคลในภาพเป็นการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเภทใด
2. การปฏิบัติของบุคคลในภาพส่งผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร

1. การปฏิบัติของบุคคลในภาพเป็นการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเภทใด
2. การปฏิบัติของบุคคลในภาพส่งผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร

1. การปฏิบัติของบุคคลในภาพเป็นการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเภทใด
2. การปฏิบัติของบุคคลในภาพส่งผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร

เกณฑ์การประเมินใบงาน
แบบทดสอบย่อยท้ายแผนที่ 1 เรื่อง บรรทัดฐานและประเพณีของวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ
ข้อสอบมีทั้งหมด 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน ใช้เวลาทำ 10 นาที

<p>1. ข้อใดแสดงความหมายของ บรรทัดฐานทางสังคม ได้ชัดเจนที่สุด</p> <p>ก. นิทานของคุณตา</p> <p>ข. แบบเรียนวิชา จริยศึกษา</p> <p>ค. พิธีรดน้ำในวันสงกรานต์</p> <p>ง. การทำบุญตักบาตร</p> <p>2. วิธีประชา คือการกระทำตามข้อใด</p> <p>ก. สดใสเป็นลูกกตัญญู</p> <p>ข. สะอาดข้ามถนนตรงทางม้าลาย</p> <p>ค. สำอองสวมเสื้อผ้าสีด่าไปงานศพ</p> <p>ง. สามารถได้รับมรดกจากพินัยกรรม</p> <p>3. ข้อใดแสดงระเบียบสังคมไทยที่เป็น บรรทัดฐานประเภท จารีต</p> <p>ก. การงดสูบบุหรี่ในโรงพยาบาล</p> <p>ข. การไหว้พระภิกษุเมื่อเดินผ่าน</p> <p>ค. การแต่งกายไว้ทุกข์ไปในงานศพ</p> <p>ง. การปรนนิบัติบิดามารดาเมื่อแก่เฒ่า</p> <p>4. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการจัดระเบียบสังคม</p> <p>ก. มีหลายอาชีพอยู่ร่วมกัน</p> <p>ข. มีการติดต่อกับสังคมอื่น</p> <p>ค. คนมีความต้องการที่แตกต่างกัน</p> <p>ง. สมาชิกในสังคมต้องดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน</p> <p>5. วัฒนธรรม เป็นผลที่เกิดขึ้นจากสาเหตุในข้อใด</p> <p>ก. การสร้างค่านิยมของสังคม</p> <p>ข. การจำแนกชนชั้นทาง</p> <p>ค. การจัดระเบียบทางสังคมสังคม</p> <p>ง. การควบคุมบทบาททางสังคม</p> <p>6. ประเพณีที่บรรพชนได้ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีตกาลถ้าใครฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามถือว่าเป็นความผิด และถูกสังคมลงโทษ เป็นวัฒนธรรมประเภทใด</p> <p>ก. เนติธรรม</p>	<p>ข. คติธรรม</p> <p>ค. วัตถุธรรม</p> <p>ง. สหธรรม</p> <p>7. ข้อใด <u>ไม่</u> จัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรมทางจิตใจ</p> <p>ก. ศาสนา</p> <p>ข. มนุษยธรรม</p> <p>ค. ศิลธรรม</p> <p>ง. คติธรรม</p> <p>8. เครื่องมือหาปลาเช่น ลอบ ไซ แห จัดเป็นวัฒนธรรมทางใด</p> <p>ก. วัตถุธรรม</p> <p>ข. คติธรรม</p> <p>ค. สหธรรม</p> <p>ง. เนติธรรม</p> <p>9. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> วัฒนธรรม ประเภทเดียวกัน</p> <p>ก. เสื้อผ้า รองเท้า รถมอเตอร์ไซด์</p> <p>ข. บ้านทรงไทย ไม้แกะสลัก เสื้อจันทบูร</p> <p>ค. ทองหยิบ ทองหยอด ข้าวเกรียบปากหม้อ</p> <p>ง. ความเชื่อเรื่องพรหมจรรย์ การรักษาวาสวนตัว เรือนหอ</p> <p>10. ความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” ที่ถูกต้องที่สุดคือข้อใด</p> <p>ก. ประเพณีหรือธรรมเนียมปฏิบัติที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์</p> <p>ข. ความสัมฤทธิ์ผลของมนุษย์ที่อนุชนรุ่นหลังควรให้การอนุรักษ์</p> <p>ค. แบบอย่างพฤติกรรมที่ได้มาทางสังคมและถ่ายทอดต่อไปในสังคม</p> <p>ง. แบบแผนพฤติกรรมที่เน้นค่านิยมที่ดีงามของประเทศเพื่อจรรโลงความดีงามของชาติ</p>
--	--

เฉลยแบบทดสอบย่อยท้ายแผนี่ 1 เรื่อง บรรทัดฐานและประเภทของวัฒนธรรม

ข้อ	เฉลย	ข้อ	เฉลย
1	ค	6	ก
2	ค	7	ข
3	ง	8	ก
4	ง	9	ง
5	ค	10	ค

ภาคผนวก ข
แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แบบประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ที่เข้าเกณฑ์

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (X)				
	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5
1. สาระสำคัญ					
1.1 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	3.67	3.67	4	4	3.67
1.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร	4	3.67	4	4.33	4
1.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	4.33	5	5	5
1.4 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	4.33	4.33	5	4.33	4.33
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	3.33	3.33	3.33	3.67	3.33
2.2 มีความยากง่ายพอเหมาะ	3.67	3.67	4	4	3.67
2.3 เหมาะสมกับระดับชั้นและสติปัญญาของนักเรียน	3.67	3.67	3.67	3.67	3.67
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย น่าสนใจ	3.67	3.67	4	3.67	3.67
3.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.67	3.67	3.67	3.67	3.67
3.3 เหมาะสมกับระดับชั้น	5	5	5	5	5
3.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	4	4	4	4
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
4.1 ได้รับความสนใจ	3	3	3	3.33	3
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	4	4	4	3.67	4
4.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	3.67	4
4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	3.67	3.67	3.67	3.67	3.33
4.5 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน	5	5	5	5	5
4.6 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	3.67	3.67	3.67	3.67	3.67
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์และสาระการเรียนรู้	4	4	4	4	4
5.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4	4	4	4	4
5.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	3.67	3.67	3.67	3.67	3.67

5.4 ประหยัดเวลาในการสอน	3.33	3.33	3.33	3.33	3.33
5.5 เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน	3.67	3.67	3.67	3.67	3.67
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	3.67	3.67	4	3.67	3.67
6.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.67	3.67	3.67	3.67	3.33
6.3 ส่งเสริมการวัดด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย	3	3	3	2.67	3.33
ทักษะพิสัย	3	3	3	3	3
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	3	3	3	3	3.33
6.5 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม					
รวม	102.36	101.36	104.35	103.03	102.34
เฉลี่ย	3.79	3.75	3.86	3.82	3.79

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน เวลา 40 นาที
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

<p>1. ข้อใดแสดงบรรทัดฐานทางสังคม</p> <p>ก. เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม</p> <p>ข. ซิ่นกเป็นนงก ซ้ไม่เป็นไม้</p> <p>ค. ชั่วช่างชี ดีช่างสงฆ์</p> <p>ง. ไม้หลักปักเลน</p>	<p>6. การลงแขกเกี่ยวข้าวของชาวนาแสดงถึงคุณธรรมในข้อใดมากที่สุด</p> <p>ก. นิติธรรม</p> <p>ข. คติธรรม</p> <p>ค. สหธรรม</p> <p>ง. วัตถุธรรม</p>
<p>2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นจารีตในสังคมไทย</p> <p>ก. การทำพิธีสืบชะตาแม่น้ำ</p> <p>ข. การที่สตี๋นุ่งผ้าซิ่นไปทำบุญที่วัด</p> <p>ค. การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในเทศกาลสงกรานต์</p> <p>ง. การห้ามสตรีเข้าไปในพื้นที่ชั้นในรอบองค์พระธาตุอภัยสุเทพ</p>	<p>7. ข้อใดคือสาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว</p> <p>ก. ความเจริญทางเทคโนโลยี</p> <p>ข. ความเจริญทางพระพุทธศาสนา</p> <p>ค. การอพยพของคนชนบทเข้าเมือง</p> <p>ง. คนต่างชาติมาอาศัยในเมืองไทยเพิ่มมากขึ้น</p>
<p>3. บรรทัดฐานที่ใช้กันมากในสังคมดั้งเดิมขนาดเล็ก คือประเภทใด</p> <p>ก. กฎหมายและวิถีชาวบ้าน</p> <p>ข. วิถีชาวบ้านและจารีต</p> <p>ค. เฉพาะจารีต</p> <p>ง. เฉพาะวิถีชาวบ้าน</p>	<p>8. ข้อใดเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม</p> <p>ก. สังคมเกิดความแตกแยก</p> <p>ข. มีศาสนาใหม่เกิดขึ้นในโลก</p> <p>ค. ประชาชนทุกคนมีฐานะดีขึ้น</p> <p>ง. เกิดวัฒนธรรมใหม่ที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต</p>
<p>4. ประเพณีใดเป็นของภาคอีสาน</p> <p>ก. ประเพณีบุญบั้งไฟ</p> <p>ข. ประเพณีถวายตุง</p> <p>ค. ประเพณีตักบาตรดอกไม้ม</p> <p>ง. ประเพณีสารทเดือนสิบ</p>	<p>9. ข้อใดเป็นคำอธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมได้ถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. วัฒนธรรมไทยมีวิวัฒนาการแบบสายเดียว</p> <p>ข. วัฒนธรรมที่ดีต้องคงที่ตลอดเวลา</p> <p>ค. วัฒนธรรมสามารถหยิบยืมแลกเปลี่ยนแปลงได้</p> <p>ง. วัฒนธรรมสามารถหยิบยืมและเปลี่ยนแปลงได้</p>

<p>5. การปล่อยนกปล่อยปลาในวันเกิดเป็น วัฒนธรรมประเภทใด</p> <p>ก. นิติธรรม ข. คติธรรม ค. สหธรรม ง. วัตถุธรรม</p>	<p>10. เมื่อผู้ใหญ่นั่งอยู่กับพื้น นักเรียนควรนั่งต่อหน้า ผู้ใหญ่อย่างไร</p> <p>ก. นั่งขัดสมาธิ ข. นั่งในท่าที่ถนัด ค. นั่งพับเพียบมือประสานบนหน้าขา ง. นั่งพับเพียบเท้าแขนข้างใดข้างหนึ่ง</p>
<p>11. วัฒนธรรมข้อใดเกี่ยวข้องกับการเกษตร</p> <p>ก. การทอดกฐิน ข. การแห่นางแมว ค. การพ้อนเงี้ยว ง. การทำขวัญเดือน</p>	<p>17. นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อแสดงว่าเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย</p> <p>ก. แต่งกายตามสมัยนิยม ข. ปฏิบัติตามวัฒนธรรมตะวันตก ค. สืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ ง. นำวัฒนธรรมชาติอื่นมาปรับใช้กับวัฒนธรรม</p>
<p>12. การทักทายกันตามแบบประเพณีไทยควรทำอย่างไร</p> <p>ก. จับมือกัน ข. ยกมือไหว้ ค. พยักหน้าให้กัน ง. เอียงหน้าหากัน</p>	<p>18. ใครควรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม</p> <p>ก. ประชาชนทุกคน ข. หน่วยงานราชการ ค. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ง. องค์การสหประชาชาติ</p>
<p>13. การปฏิบัติตนในข้อใดเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ก. ฝึกเล่นเปียโนทุกวัน ข. รับประทานขนมปังทุกเช้า ค. เล่นวีรชีซ่าสารกับเพื่อน ง. ทักทายผู้ใหญ่ด้วยการจับมือ</p>	<p>19. ข้อใดคือความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ก. ความรู้ที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษ ข. สิ่งประดิษฐ์ขึ้นเพื่อความสวยงามเท่านั้น ค. สิ่งที่มีมีการศึกษาประดิษฐ์ขึ้นมา ง. การลอกเลียนแบบชาวต่างชาติ</p>
<p>14. ข้อใดเป็นผลของการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่น</p> <p>ก. สร้างรายได้ให้คนในท้องถิ่น ข. เกิดความล้าหลังทางวัฒนธรรม ค. สร้างความแตกแยกของคนในท้องถิ่น ง. แสดงเอกลักษณ์ในท้องถิ่นให้บุคคลอื่นได้ทราบ</p>	<p>20. ข้อใดเป็นลักษณะของภูมิปัญญาที่เป็นที่เป็นนามธรรม</p> <p>ก. พิระสานตะกร้าไว้ใส่ผลไม้ในสวน ข. นรีเปิดร้านขายขนมจีนน้ำยาสูตรสมุนไพรร ค. กลุ่มแม่บ้านตำบลด่านเกวียนทำเครื่องปั้นดินเผาขาย ง. ผู้ใหญ่บ้านนำลูกบ้านแห่นางแมวเพื่อขอให้ฝนตก</p>

<p>15. ข้อใดเป็นการปฏิบัติในการดำรงวัฒนธรรมประเพณีของไทยให้ดำรงสืบไปมากที่สุด</p> <p>ก. จัดบันทึกให้อนุชนรุ่นหลังต่อไปได้รู้</p> <p>ข. ปฏิบัติตามประเพณีวัฒนธรรมโดยเคร่งครัด</p> <p>ค. ดัดแปลงวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ เพื่อความ</p> <p>ง. สะดวกสบายในการปฏิบัติเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีให้ต่างชาติได้รู้ได้เห็น</p>	<p>21. ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการสร้างภูมิปัญญา</p> <p>ของมนุษย์มากที่สุด คือข้อใด</p> <p>ก. ความต้องการอาหาร</p> <p>ข. ความต้องการเครื่องนุ่งห่ม</p> <p>ค. ความต้องการที่อยู่อาศัย</p> <p>ง. ความต้องการยารักษาโรค</p>
<p>16. นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมของจังหวัดได้อย่างไร</p> <p>ก. สะสมภาพวัฒนธรรมต่างๆ</p> <p>ข. เปลี่ยนรูปแบบให้เป็นสากล</p> <p>ค. เข้าร่วมประเพณีของท้องถิ่น</p> <p>ง. รับวัฒนธรรมทุกอย่างของต่างชาติ</p>	<p>22. ข้อใดจัดเป็นภูมิปัญญาไทยด้านการแพทย์</p> <p>ก. การเล่นเพลงโคราชของชาวบ้านสี่มุม</p> <p>ข. การทำเครื่องตี๋มจากใบบัวบก</p> <p>ค. การทำसानกระbungจากไม้ไผ่</p> <p>ง. การประดิษฐ์ดอกไม้จากรังไหม</p>
<p>23. ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างไร</p> <p>ก. ทำให้คนมีความขยันมากขึ้น</p> <p>ข. ทำให้เศรษฐกิจก้าวหน้า</p> <p>ค. ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้</p> <p>ง. ทำให้ทรัพยากรในประเทศลดลง</p>	<p>27. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างไร</p> <p>ก. ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉพาะญาติตนเอง</p> <p>ข. แนะนำให้คนในชุมชนรู้จักใช้สินค้าต่างประเทศ</p> <p>ค. ไม่เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับชุมชนอื่น</p> <p>ง. ช่วยกันสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>
<p>24. บุคคลใดอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยได้</p> <p>อย่างเหมาะสม</p> <p>ก. แบงค์ประกาศขายขามสังคโลกเก่าแก่ของตระกูลทางอินเทอร์เน็ต</p> <p>ข. ปีม เก็บรวบรวมผ้าทอโบราณจากท้องถิ่นต่างๆมาเป็นของตน</p> <p>ค. บอลเป็นมัคคุเทศก์ประจำอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย</p> <p>ง. บอม แอบเอาพระเครื่องเก่าแก่ของพ่อไปขายเวลาขาดสนเงิน</p>	<p>28. ข้อใดเป็นภูมิปัญญาที่มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติสี่ทอมาแต่โบราณ</p> <p>ก. การถวายเป็นจ่านำพรช</p> <p>ข. การบายศรีสู่ขวัญ</p> <p>ค. การบวชต้นไม้</p> <p>ง. การทำผ้าไหม</p>

ภาคผนวก ง
แบบทดสอบ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์
ค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก

ผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายข้อโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่
เข้าเกณฑ์

แบบทดสอบข้อที่	IOC
1	1.00
2	1.00
3	1.00
4	1.00
5	0.67
6	1.00
7	1.00
8	0.67
9	1.00
10	1.00
11	1.00
12	1.00
13	0.67
14	1.00
15	0.67
16	1.00
17	1.00
18	0.67
19	1.00
20	1.00
21	1.00
22	0.67
23	1.00
24	1.00
25	0.67
26	1.00
27	1.00
28	0.67
29	1.00
30	0.67

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	B	ข้อ	B
1	0.75	16	0.69
2	0.33	17	0.63
3	0.58	18	0.27
4	0.58	19	0.65
5	0.58	20	0.44
6	0.21	21	0.42
7	0.69	22	0.71
8	0.40	23	0.27
9	0.40	24	0.69
10	0.50	25	0.71
11	0.52	26	0.46
12	0.25	27	0.77
13	0.42	28	0.33
14	0.31	29	0.50
15	0.54	30	0.75

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

ภาคผนวก จ
แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ
เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านข้อความ แล้วพิจารณาว่ามีความรู้สึกตรงกับคำตอบในระดับใดก็ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามระดับความพึงพอใจตามความรู้สึกของนักเรียน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ					
2. เนื้อหาสาระที่เรียนไม่ยากเกินไป					
3. การเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ฉันเรียนอย่างสนุกสนาน มีความสุข					
4. มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น					
5. การเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ฉันสามารถคิด วิเคราะห์ได้ดีขึ้น					
6. กิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาเรื่องวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น					
7. เนื้อหารายละเอียดในใบความรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
8. ฉันรู้สึกพอใจในคะแนนของฉันและคะแนนกลุ่ม					
9. ฉันพอใจที่ได้ทำงานร่วมกับเพื่อน					
10. ฉันชอบการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ					

ภาคผนวก ฉ
แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญต่อแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน

การประเมินแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ที่เข้าเกณฑ์

รายการประเมิน	ระดับคะแนนประเมิน
	เฉลี่ย
1. เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ	1.00
2. เนื้อหาสาระที่เรียนไม่ยากเกินไป	1.00
3. การเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ฉันเรียนอย่างสนุกสนาน มีความสุข	1.00
4. ฉันมั่นใจในการเรียนมากขึ้น และกล้าถามเมื่อไม่เข้าใจ	1.00
5. มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น	1.00
6. การเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ฉันสามารถคิด วิเคราะห์ได้ดีขึ้น	1.00
7. เพื่อนในกลุ่มให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี	1.00
8. กิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยทำให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น	1.00
9. ภูมิใจที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	1.00
10. ฉันสนุกกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	1.00
11. เนื้อหารายละเอียดในใบความรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	1.00
12. ครูมีวิธีการทดสอบที่เหมาะสม	1.00
13. ฉันรู้สึกพอใจในคะแนนของฉันและคะแนนกลุ่ม	1.00
14. ฉันพอใจที่ได้ทำงานร่วมกับเพื่อน	1.00
15. ฉันชอบการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือ	1.00

ภาคผนวก ข
คำอำนาจจำแนก (B) และความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ

ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
1	0.49
2	0.54
3	0.52
4	0.40
5	0.37
6	0.59
7	0.64
8	0.48
9	0.48
10	0.57
ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจเท่ากับ 0.85	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก ซ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 1534

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์ยรรยง ผิวอ่อน

ด้วย นางวันเพ็ญ อุ่นรัมย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมี อาจารย์ ดร. ประสงค์ สายหงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์

โทร. 0-4374-3174 ต่อ 6070

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 153A

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์บัญญัติ โอษฐ์งาม

ด้วย นางวันเพ็ญ อุ่นรัมย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมี อาจารย์ ดร. ประสงค์ สายหงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อ นิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4374-3174 ต่อ 607

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว 1534

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

6 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์อดิศักดิ์ ก่อแก้ว

ด้วย นางวันเพ็ญ อุ่นรัมย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมี อาจารย์ ดร. ประสงค์ สายหงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4374-3174 ต่อ 6070

ที่ ศธ 0530.5(2)/ 2014

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

17 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยวัว

ด้วย นางวันเพ็ญ อุ่นรัมย์ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน ได้โปรดอนุญาตให้นางวันเพ็ญ อุ่นรัมย์ ขอทดลองใช้เครื่องมือจากนักเรียนในสังกัดของท่าน ทั้งนี้จะทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว 20 ธันวาคม 2555 ตั้งแต่..... เป็นต้นไป เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง คณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-4374-3174 ต่อ 607

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ	นางวันเพ็ญ อุ่นรัมย์
วันเกิด	วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 31 หมู่ที่ 11 ตำบลปะ อำเภотаตูม จังหวัดสุรินทร์ 32120
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 31 หมู่ที่ 11 ตำบลปะ อำเภотаตูม จังหวัดสุรินทร์ 32120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูผู้สอน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านนานวน ตำบล นานวน อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปริง อำเภотаตูม จังหวัดสุรินทร์
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนลานทรายพิทยาคม อำเภотаตูม จังหวัดสุรินทร์
พ.ศ. 2544	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์
พ.ศ. 2556	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

